

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет романської філології і перекладу
Кафедра італійської і французької філології та перекладу

КВЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА
з перекладознавства на тему:

ФРАНЦУЗЬКА ІННОВАЦІЙНА ЛЕКСИКА:
СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА
І ПЕРЕКЛАД УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Студентки I курсу групи Мзмлф 02-22
спеціальності 035 Філологія
спеціалізації 035.055
Романські мови та літератури
(переклад включно), перша – французька
другий (магістерський) рівень
освітньо-професійної програми
Сучасні лінгвістичні і перекладознавчі
студії та міжкультурна комунікація
(французька мова і друга іноземна мова)

Ященко Карини Олександрівни

Науковий керівник:
доктор філологічних наук
Філоненко Н. Г.

Національна шкала _____
Кількість балів _____ Оцінка ЄКТС _____
Члени комісії

_____	_____
(підпис)	(прізвище та ініціали)
_____	_____
(підпис)	(прізвище та ініціали)
_____	_____
(підпис)	(прізвище та ініціали)

Київ 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1	
ТЕОРЕТИЧНЕ ПІДГРУНТЯ ПЕРЕКЛАДОЗНАВЧОГО ДОСЛІДЖЕННЯ НЕОЛОГІЗМІВ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ	7
1.1. Основні підходи до визначення поняття "неологізм" у французькій лінгвістиці і перекладознавстві	7
1.2. Словотвір у сучасній французькій мові як перекладознавча проблема	Ошибка! Закладка не определена.1
1.2.1. Афіксація.....	13
1.2.2. Конверсія.....	17
1.2.3. Словоскладання	20
1.2.4. Скорочення	22
1.2.5. Словозлиття	25
1.3. Джерела утворення неологізмів у французькій мові.....	28
Висновки до розділу 1	310
РОЗДІЛ 2	
СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ІННОВАЦІЙНОЇ ЛЕКСИКИ У ФРАНЦУЗЬКИХ ЗМІ	33
2.1. Інноваційна лексика, утворена шляхом переосмислення значення	33
2.2. Інноваційна лексика, утворена за допомогою афіксації.....	35
2.3. Інноваційна лексика, утворена за допомогою скорочення	42
2.4. Інноваційна лексика, утворена за допомогою усічення	44
2.5. Інноваційна лексика, утворена за допомогою словоскладання	45
2.6. Інноваційна лексика, утворена за допомогою телескопії.....	49
Висновки до розділу 2.....	521
РОЗДІЛ 3	
ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ФРАНЦУЗЬКИХ НЕОЛОГІЗМІВ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ	54
3.1. Лексичні способи перекладу неологізмів	54
3.1.1. Калькування	544
3.1.2. Транскрипція та транслітерація	61
3.1.3. Лексичний відповідник	67
3.1.4. Описовий переклад.....	69
3.2. Граматичні способи перекладу неологізмів.....	73
3.2.1. Синтаксичне уподібнення	73
3.2.2. Граматичні заміни	765
Висновки до розділу 3.....	787
ВИСНОВКИ	80
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	83
СПИСОК ІЛЮСТРАЦІЙНОГО МАТЕРІАЛУ	88
ДОДАТКИ	89

ВСТУП

Період із кінця XX ст. та початок XXI ст. у французькій мові характеризується появою великої кількості нових слів. Нові слова з'являються в мові завдяки прагматичним потребам мовця. Доповідач вибирає слова з лексики, які найкраще описують його думки та почуття. Нові слова створюються в процесі мовлення для реалізації певних комунікативних цілей, а не як заздалегідь сплановані слова для поповнення і розширення словникового складу мови. Основними джерелами інформації, які поповнюють словниковий запас мови новими словами, є газетні тексти та соціальні мережі, які мають функцію як передавати інформацію, так і впливати на читача. Одним із способів здійснення такого впливу є використання неологізмів. Поширеність смартфонів і вільний доступ до Інтернету відкриває можливості для спілкування та самовираження.

У сучасному житті дедалі більше зростає роль засобів масової інформації. Розгляд французьких неологізмів, узятих із газет та журналів та вже зафіксованих в електронних словниках нових слів є актуальною проблемою у вивченні іноземної мови.

Нові слова постійно з'являються в мові на всіх етапах її існування. У періоди соціальної стабільності цей процес відбувається свідомо і поступово. У часи соціальних потрясінь, бурхливого розвитку суспільства прискорюється процес розвитку мови, і питання їх систематизації набуває особливого значення. З кожним роком тенденція до використання неологізмів у мові публіцистичних текстів та соціальних мереж збільшується. Але огляд літератури, присвяченої темі дослідження, показав, що проблема аналізу функціонування неологізмів у мові, а також перекладознавчий аспект цього питання залишається не до кінця вивченим.

Актуальність теми розвідки визначається інтересом сучасних перекладознавців до дослідження та вивчення питань перекладу французької інноваційної лексики українською мовою, що обумовлено проблемою

виникнення нових моделей створення лексичних одиниць, швидкого їх створення і поширення, ще робить нагальним поглиблення розвідок перекладу французьких неологізмів, адже результати таких студій є важливими для забезпечення виконання головного завдання перекладача, а саме досягнення ефективного спілкування та збереження мовної точності.

Об'єктом дослідження виступають неологізми французької мови, як похідні, і складні словосполучення, зафіксовані у текстах сучасних засобів масової інформації.

Предметом дослідження є способи і прийоми передачі неологізмів з французької мови українською.

Мета дослідження полягає у виявленні особливостей утворення неологізмів, що зустрічаються в онлайн ЗМІ, а також їх перекладу з французької мови українською.

Відповідно до метою дослідження висувуються та вирішуються такі **завдання:**

- визначити основні підходи до визначення поняття "неологізм";
- окреслити словотвір у сучасній французькій мові;
- проаналізувати джерела утворення неологізмів у французькій мові;
- виявити структурно-семантичні характеристики інноваційної лексики у французьких ЗМІ;
- визначити особливості перекладу французьких неологізмів українською мовою.

Основними **методами дослідження** є метод лінгвістичного опису (інтерпретація та узагальнення аналізованого матеріалу), метод словотвірного аналізу, метод семантичного аналізу, порівняльно-порівняльний метод.

Дослідження проводилося у межах лінгвокогнітивного підходу до вивчення неологізмів. Методика роботи базується на класичному підході і включає вивчення наукової літератури з проблеми дослідження, підбір аналізованих текстів, статистичну обробку і лінгвістичну інтерпретацію отриманих результатів.

Матеріалом дослідження стали статті сучасних французьких онлайн-видань ЗМІ.

Наукова новизна дослідження у тому, що у роботі:

- 1) розглядається процес утворення та функціонування неологізмів у французькій мові на сучасному етапі;
- 2) пропонується структурно-семантична характеристика інноваційної лексики у французьких ЗМІ;
- 3) аналізуються особливості перекладу неологізмів сучасної французької мови.

Теоретична цінність роботи полягає у розвитку теоретичного рівня сучасних досліджень у галузі проблем вивчення неологізмів. Отримані результати сприяють розробці не лише методичних прийомів дослідження перекладів неологізмів, що використовуються в онлайн ЗМІ, а й проблеми класифікацій неологізмів.

Практична значимість роботи полягає у використанні матеріалу при складанні словників нової лексики сучасної французької мови, у лекційних курсах з мовознавства, лексикології, стилістики, теорії перекладу, у практиці навчання французької мови у ВНЗ, при перекладі газетних текстів, при складанні навчально-довідкових посібників перекладачів.

Апробація роботи. Основні результати дисертаційного дослідження були представлені на міжнародній науково-практичній конференції "AD ORBEM PER LINGUAS. ДО СВІТУ ЧЕРЕЗ МОВИ" тезами "Французька інноваційна лексика: структурно-семантична характеристика і переклад українською мовою"

Також по темі роботи опубліковані тези "Молодіжний сленг як соціальний різновид мовлення (на матеріалі французької мови)" та "English clothing realia as a translation issue", у яких знайшли відображення теоретичні принципи і результати роботи.

Структура дослідження. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатку. Загальний обсяг роботи – 100 сторінок.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНЕ ПІДГРУНТЯ ПЕРЕКЛАДОЗНАВЧОГО ДОСЛІДЖЕННЯ НЕОЛОГІЗМІВ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ

В історії будь-якої мови існує процес поповнення лексики. Нововведення, інновації, зміни, що відбуваються в тій чи іншій галузі суспільного життя, знаходять безпосереднє відображення у мові. Поява нових слів – це невід’ємна частина розвитку мови. Мова тісно взаємопов’язана з суспільством, тому стрімке виникнення нових слів часто можна співвіднести з певним етапом соціального розвитку: досягнення в галузі космонавтики, інформаційних технологій, міжкультурних комунікацій, науки і техніки, культури.

1.1. Основні підходи до визначення поняття "неологізм" у французькій лінгвістиці і перекладознавстві

Вивчення нових слів займається така лінгвістична дисципліна, як неологія. Основи теорії нового слова було закладено ще першій половині ХХ ст., але як самостійна теоретична галузь лексикології вона оформилася у другій половині ХХ ст.

Згідно з Л. Кравчук, зміни, що відбуваються в лексиці рідної мови, повинні неодмінно привернути увагу її носіїв. Лінгвіст вважає, що "кожен культурний народ повинен стежити за змінами у словнику своєї мови" [14, с. 53]. Мова та суспільство нерозривно пов’язані. Зміни, які у культурі певного народу знаходять свій відбиток у його мові, проявляються у культурі.

О. Потебня вважав, що мова пов’язана з ускладненням думки, розвитком культури, а еволюція мови визначає зміни у народі: механізми розумової діяльності удосконалюються і модифікуються, зростає творча активність людини [27, с. 15].

З погляду розвитку та зміни мови у часі І. Кочан зазначає, що "кожна мовна одиниця у будь-який момент має характер або нової, або застарілою, або нейтральної стосовно змін..." [13, с.57].

У лінгвістиці сформувалося таке визначення неології як "особливої галузі мовознавства, що вивчає неологізми, їх різновиди, способи утворення, сфери вживання тощо". [23, с. 47]. Галузь науки, що вивчає лексикографію неологізмів, називається неографією. За визначенням Г. Крючкова, неографія – "розділ неології, що займається описом неологізмів у словниках" [16, с. 55].

Відтак нині однією з основних проблем неології на сьогоднішній день є відсутність чіткої термінологічної бази. У неології, яка є відносно молодою галуззю мовознавства, досі немає точного визначення об'єкта неології. Нове слово, що виникло у мові, називають новоутворенням, новим найменуванням, інновацією, неологізмом, okazіоналізмом. Незважаючи на існування численних робіт, метою яких є вирішення проблеми визначення нових слів, досі немає єдиного розуміння сутності нового слова. Найчастіше позначення нових лексичних одиниць використовується слово "неологізм". Сам термін вперше з'явився у 1735 р. у французькій мові (*neologisme* – від грецької *neos* – новий та *logos* – слово). Потім, у значенні "вживання нових слів, інновацій у мові, а також нове слово або вираз", він був запозичений у німецьку мову. З того часу термін став вживатися стосовно нових слів практично у всіх мовах світу, у тому числі і в українській, і в французькій [32, с. 58].

В цілому, інтерпретація поняття "неологізм" може бути умовно поділена на ширше поняття, згідно з яким будь-яка нова лексична одиниця, що з'являється в мові та мовленні, розглядається як неологізм, і вузька, яка свідчить, що неологічною вважається тільки та лексика, яка виникла через існуючі в даний момент часу потреби дати назву новому предмету або висловити нове поняття одиниці, що відтворюються [25, с. 47]. Проведемо аналіз існуючих визначень вітчизняних та зарубіжних дослідників з метою визначити наше розуміння неологізму.

Найпростіше визначення неологізму – "будь-яке нове слово або вираз, що з'являється в мові" [44, с.59]. Це визначення приваблює своєю стислістю, простотою і широтою, але воно надто розпливчате і створює враження, що всі нові слова мають однакову природу. За словами Т. Сваткова, неологізм – це слово або зворот, створений (що виникає) для позначення нового предмета (раніше невідомого) або для вираження нового поняття; нове слово або вираз, який не отримав прав в загальнонародній мові і тому сприймається як такий, що належить до особливого, нерідко зниженого стилю мови [32, с. 15].

Л. Федорова вважає, що термін "неологізм" застосовується до двох категорій слів. По-перше, до новоутворень, тобто до слів або поєднань, створених у повній відповідності до існуючих у мові моделей словотвору, або до слів або поєднань, що позначає нове, раніше невідоме, неіснуюче поняття. По-друге, неологічними одиницями вважаються новостворені синоніми до слів, що вже є у мові [35, с. 47].

Представники різних теорій неологізми визначають по-різному:

- "стилістично марковані слова, значення слів чи фразеологізми, вживання яких супроводжується ефектом новизни" (стилістична теорія);
- "слова, відсутні в сучасних словниках" (лексикографічна теорія);
- "слова, що позначають нове явище (денотат, реалію) чи поняття" (денотативна теорія);
- "слова, які мають абсолютну структурну, формальну новизну" (структурна теорія).

Найвідомішою з більшості теорією є конкретно-історична теорія І. Попової, яка визначає неологізми як "слова, значення слів та ідіоми, що існують у певній мові, підмові та мовній сфері та не існували в попередній період у тій самій мові, підмові, підмовній сфері" [26, с. 75], а також "похідні слова, які ніби існували в мові потенційно і були утворені від слів, що давно існували, за відомими моделями лише в останні роки (їх реєструють письмові джерела тільки останніх років)" [26, с. 78].

Цікавим також є визначення неологізму І. Кочан: "слова, які, з'явившись у мові як певні значущі одиниці, ще не увійшли в активний словниковий запас мови і сприймаються як слова, що мають відтінок свіжості та незвичайності" [13, с. 58].

Аналогічну дефініцію ми знаходимо в Оксфордському словнику, який визначає, що неологізм – нещодавно утворене слово чи вираз, який, можливо, перебуває у процесі входження у загальне вживання, але ще не увійшов у загальний лексикон [51].

Ми вважаємо, що в цьому випадку автори точно помітили характерну рису неологізму, а саме те, що неологізм може бути ще не сприйнятий носіями мови, однак, у нас викликає сумнів статус неологізму, особливо частотність споживання та закріпленість у словниках, оскільки сьогодні ми часто стикаємося з неологізмами, які перебувають в активному вживанні серед носіїв цієї мови, проте виявляються ще зафіксованими у різних словниках та інших лексикографічних джерелах.

М. Реймс стверджує, що не кожне нове слово може вважатися неологізмом. За словами дослідника, неологізм є новоствореним синонімом існуючого слова для позначення загальновідомої концепції та несення певних конотативних відтінків [54, с.52], що відрізняє його від лексичного новоутворення, яке науковець визначає як "новостворене на матеріалі мови, у повному співвідношенні з існуючими у мові словотворчими моделями слово словосполучення, що означає новий предмет, поняття, рід занять" [54, с. 58].

Дж. Сабларойє вважає, що слово є неологізмом, якщо лексична одиниця або значення, які з'являються в певний період мовного розвитку комунікативної спільноти, набувають поширення, відповідають нормі даної мови і в цей часовий проміжок розвитку сприймаються більшістю носіїв мови як нові протягом певного часу [58, с. 58].

На наш погляд, це визначення найбільш точно відображає суть та особливості функціонування неологізмів.

Вивчивши підходи вітчизняних та зарубіжних дослідників до тлумачення терміну "неологізм", які різняться залежно від дослідних цілей, можна виділити 5 основних теоретичних підходів: стилістичний, денотативний, структурний, етимологічний та лексикографічний.

У рамках стилістичного підходу неологізм інтерпретується як слово, новизна якого визначається його новим стилістичним вживанням, прикладом чого можуть бути слова, які переходять із жаргону в повсякденну мову. Денотативна теорія розглядає неологізми як слова, які з'являються для позначення та найменування нових предметів і понять і, отже, набувають нових денотативних значень. Структурний підхід визначає неологізми як слова, які мають абсолютно нову мовну та акустичну форму та структуру. При етимологічному підході неологізм розуміється як слово, яке вже існує в мові, але яке просто набуло нового значення. І, нарешті, прихильники лексикографічного підходу до неологізму вкладають у це поняття, серед іншого, незафіксованість нового слова у словниках [37, с. 58].

Узагальнюючи такі підходи, ми можемо зробити висновок, що навіть фактор новизни, який є загальним для більшості розглянутих нами визначень, здається вельми неоднозначним і значною мірою суперечливим, оскільки дослідник повинен визначити для себе, яка мовна одиниця є новою для всіх членів суспільства [13, с.154].

Більшість досліджень, присвячених неологізмам, розглядають їх у взаємозв'язку з мовною системою, яка таким чином реагує на появу нових реалій, предметів, об'єктів, явищ та фіксує відповідні номінації у словниках. Однак, слід зазначити, що роль носіїв мови, їх індивідуальне сприйняття новоствореної лексичної одиниці практично ігнорується, за винятком низки посилок на якість "відчуття новизни", що залишається нечітким та вельми суб'єктивним критерієм [13, с.200].

Переклад неологізмів передбачає, що вони мають бути переосмислені та виражені іншою мовою прямо або шляхом пояснень. Якщо ж у перекладачі

немає прямого еквівалента тієї чи іншої суспільно-політичного явища, це можна описати чи передати його фонетичну чи орфографічну форму.

Переклад текстів, у яких є неологізми, має свої особливості. Як правило, основна частина неологізмів при перекладі не має відповідностей в українській мові, і в процесі перекладацької практики такі відповідності виникають уперше. Основною проблемою перекладу неологізмів є те, що при системі мови, що швидко розвивається, і численних змінах у різних сферах науки і культури, не всі нові слова фіксуються в словниках. Завдання перекладача, в такому разі, полягає в тому, щоб самостійно визначити значення нового слова та, враховуючи його семантичну структуру та контекст, виконати адекватний переклад нового слова, зрозумілий для носія мови перекладу.

Отже, у цій роботі під неологізмами ми маємо на увазі слова чи словосполучення, які є новими за своєю формою та значенням в даний час та мають нове соціокультурне значення. Іншими словами, до неологізмів відноситимемо справді нові слова за формою та значенням, а також ті мовні одиниці, які вже є у номінативному фонді, значення яких зазнало змін та перетворено. У процесі перекладу поряд із зіставленням різних мовних систем відбувається зіставлення різних культур. Коли у процесі перекладу текст переадресовується іншомовному читачеві, що має інший обсяг фонових знань, необхідно адаптувати вихідний текст, тобто внести певні зміни на соціально-культурному, психологічному рівнях між одержувачами вихідного тексту та тексту перекладу.

1.2. Словотвір у сучасній французькій мові як перекладознавча проблема

Словотвір є невід'ємною частиною граматики (морфології) або лексикології. У мові словотворення займає проміжне місце між граматикою і лексикою. У цій роботі словотворення розглядається як способи отримання

нових слів та відтворення готових слів у мовленні за існуючими у мові моделями, тобто механізм створення та "відтворення" слів у дії, у процесі.

Проблема вдосконалення (прогресу) мови залишається і в наші дні дуже важливою та складною проблемою [23, с. 47]. Французька мова за всю історію свого існування зазнала багато змін. Її словниковий склад продовжує збагачуватися в наш час завдяки змінам в економічній, політичній, соціальній та духовній сферах суспільного життя, – всі вони мають величезний вплив на розвиток мови та появу в ньому нових термінів, що відображають життя людини в конкретній епосі. Відтак у новому виданні відомого словника французької мови, *Petit Larousse*, налічується 150 нових слів, які відзначають найактуальніші події 2020 [2, с. 3].

1.2.1. Афіксація

Представники різних історичних епох вдаються до використання різних способів словотвору, щоб висловлювати свої думки та почуття найточніше. Так, афіксальна деривація є одним із найпоширеніших способів словотвору.

Афіксація є способом формування нових слів шляхом додавання словотвірних афіксів до різних основ [3, с. 51].

Лінгвісти визначають цей тип словотвору як із найбільш продуктивних способів формування нових лексичних одиниць. Афікси поділяються на кілька категорій залежно від їхнього положення щодо кореня слова. Так, І. Гунчик [9] виділяє такі терміни позначення афіксів, як префікси, постфікси, інфікси, циркумфікси, амбіфікси, суфікси.

Одним із найбільш живих способів словотвору на сьогоднішній день є суфіксальна деривація. Найчастіше її зазнають іменники, прикметники та прислівники. Дієслова утворюються за допомогою суфіксів набагато рідше.

У суфіксальних словотвірних моделях суфікс приєднується до основи (слову). Приєднуючись до основи, суфікс змінює її граматичну категорію – це його основна функція. Суфікс має і певну позиційну ознаку. Його місце у слові

суворо визначено, завжди перебуває у постпозиції до основи, тобто завжди іде за нею.

У словотворенні сучасної французької мови існує тенденція до нерозрізнення народних (*populaires*) і книжкових (*savants*) основ і суфіксів, з'являються нові співвідношення між народними і книжковими словами. До суфіксів, які беруть активну участь у процесі утворення нових слів, відносяться такі суфікси, як

-age (*bavardage* – балаканина, *arrachage* – вилучення, видалення, *adoucissage* – полірування, шліфування, *alunissage* – прилуніння, *feuillage* – листонад, *branchage* – гілки, хмиз);

-ment (*changement* – зміна, *affranchissement* – звільнення, *adoucisement* – пом'якшення).

Необхідно також згадати суфікси *-iste* і *-isme*, які можна назвати "інтернаціональними", оскільки вони є і в інших мовах (*gauchiste*, *graphiste*, *visagiste*, *dogmatisme*, *monumentalisme*, *conformisme*). Ш

І.Кочан [13] виділяє такі види суфіксів:

1. Суфікси для утворення іменників. Найбільш поширеними суфіксами цієї категорії є *-ation*, *-(e)ment*, *-âge*.

2. Суфікси для утворення прикметників. Найпоширенішим суфіксом цієї категорії є суфікс *-ique*, наприклад: *philosophique*, *poétique*.

3. Суфікси для утворення прислівників. Найчастіше для утворення прислівників використовується суфікс *-ment*: *lentement*.

4. Суфікси для утворення дієслів. Суфікс *-is*, що є однією з найбільш продуктивних у цій групі: *agonie* → *agoniser*. Префіксальна деривація є менш поширеним способом словотвору, ніж суфіксальна.

Основна функція суфікса зазвичай полягає у створенні нового, похідного слова, і це робить його одним із головних у словотворі. Але поняття суфікса тісно пов'язане з лексикологією та граматиною, з яких дуже важко, майже неможливо його відокремити.

З точки зору лексикології, суфікс допомагає слову, похідному з ним, увійти до певного понятійного ланцюжка. Так проявляється його лексичне значення. Граматичне значення складається зі здатності суфікса утворювати слова певної форми граматичної групи. Наприклад, у французьких суфіксів – *tion* і *té* – лексичне значення полягає у створення певного поняття і воно абстрактне, що виражає стан чи якість, – граматичне значення пов'язане з утворенням слів однієї певної граматичної форми – це іменники: *révolution, manifestation, libération, organisation, unité, Egalité, liberté, fraternité*.

Про лексичне значення суфікса можна сказати, що воно системне, або інваріантне, тобто таке, яке має суфікс у мові як у системі незалежно від його прояву в мові. Доказ цього можна знайти у працях І. Гунчик, який таке значення суфікса назвав його власним [9, с.89]. Виходячи з вищесказаного, граматичне значення суфікса можна вважати варіантним, що виявляється у функціонуванні мови, тобто в мові.

Менш продуктивним словотвірним елементом є афіксальний спосіб словотвору – префіксація, при якому словотвірне значення виражається за допомогою префіксів. Префіксація (*préfixation*) – афіксальний спосіб словотвору, при якому словотвірне значення виражається префіксом.

Префікси (на відміну суфіксів) не змінюють частини мови, до якої належить виробляюча основа (*possible – impossible, estimer – surestimer*). Префікси менш спеціалізовані, ніж суфікси: можуть приєднуватися до слів різних частин мови. Наприклад: *désordre, désintéresser, désagréable*.

Префікси, що мають чітко виражене словотвірне значення, є більш незалежні від основи, ніж суфікси. Наприклад, *ultra, super, hyper, extra* можуть бути лексикалізовані (тобто вживатися як самостійні слова).

За рівнем активності префікси поділяються на:

- а) активні: *hyper-, super, anti-, re-, de-, sur-*,
- б) напівактивні: *a-(ad-)*;
- в) неактивні або квазіпрефікси, що виділяються тільки етимологічно (*ab-, co-, per-, pour, en-*).

За семантичною класифікацією прийнято розрізняти такі групи активних префіксів: префікси просторових відносин (*a-*, *en-(em-)*, *trans-*, *extra-*, *sous-*, *sur-*, *super-*). Наприклад, *apporter*, *emmener*, *transposer*, *extra-terrestre*, *sous-marin*, *survoler*, *superposer*. Префікси інтенсивності (*super-*, *hyper-*, *extra-*, *sur-*, *archi-*, *ultra-*, серед яких *super* є найактивнішим). Наприклад, *superpuissance*, *hypersensible*, *extra-fort*, *surarmer*, *archivieux*, *ultramoderne*. Негативні префікси (*non-*, *a-*, *in-*, *im-*, *il-*, *ir-*, *mé-*, *dé-(dis-)*, *anti-*, *contre-*). Наприклад, небезпека, *amoral*, *inattendu*, *impossible*, *illisible*, *irréel*, *mécontent*, *désorienter*, *anticommunisme*, *contresens*. Префікси зі значенням повторення (*re-*, *r-*, *ré-*). Наприклад, *réédition*, *rentrer*, *refaire*.

Автор Г. Крючков [16, с.93] виділяє такі види префіксів:

1. Префікси для утворення дієслів. Серед них найбільш поширеними є префікси *dé-(dés-)*: *boucher* → *déboucher*.

2. Префікси іменників. Найпродуктивнішими префіксами цієї групи є префікси *anti-* і *non-*, що надають негативне забарвлення похідним від них слів: *antifaschisme*, *anticolonialisme*, *antivirus*, *non-participation*, *non-specialiste*.

3. Префікси для утворення прикметників. Найбільш поширеними префіксами прикметників є ті, які передають протилежне значення, наприклад, префікси *in-*, *anti-*, *non-*, *a-*: *inexpressive*, *antiraciste*, *nondirective*, *amoral*.

Відповідно до позиції І. Попової [26, с. 173], серед неологізмів у сучасній французькій мові вагоме місце посідають похідні слова, утворені шляхом суфіксації та меншою мірою префіксації. Суфіксація займає лідируючу позицію серед продуктивних способів словотворення у сучасній французькій мові. Утворення іменників відбувається за допомогою численних суфіксів, наприклад:

– *iste* (*sarkozyste*, *lepeniste* – прізвиська прихильників політичних діячів Sarkozy та Le Pen),

– *ard* (*phonard* – насмішкливо-пейоративна назва тих, хто без міри користується мобільним телефоном).

При утворенні прикметників найчастіше використовуються суфікси – *able* та *-esque*. Наприклад, *bancable* – характеристика відомих представників шоу-бізнесу, діяльність яких інвестори гарантовано, без побоювання вкладають капітал.

У дієслівному словотворі найпоширенішими вважаються суфікси *-iser*, *-oter*, *-ouiller*, *-auter*, *-ater*. Наприклад, *oscariser* – присуджувати премію "Оскар"; *googliser* (*google* + *-iser*) – шукати в пошуковій системі Google інформацію про будь-кого.

Попри те, що утворення неологізмів за допомогою префіксації зустрічається набагато рідше, ніж за допомогою суфіксації, можна виділити такі поширені префікси: *-dé-*, *hyper-*, *ultra-*, *auto-*. Так, ідеологія та політика крайнього лібералізму називається *ultralibéralisme*. Таким чином, можна сміливо стверджувати, що суфіксальний та префіксальний способи словотвору є одними з найпродуктивніших засобів формування нових слів у французькій мові [31, с.15].

Парасинтез (*formation parasynthétique*) або префіксально-суфіксальний спосіб словотвору, створення нових слів шляхом одночасного приєднання до основи суфікса і префікса. Наприклад, *monoparental*, *antidépresseur*. Так, у парасинтезі проявляється взаємодія двох інших морфологічних способів словотвору префіксації і суфіксації.

1.2.2. Конверсія

Конверсія (*conversion*) – морфолого-синтаксичний спосіб словотворів, за допомогою якого слово перетворюється з однієї частини мови до іншої без зміни своєї фонетичної форми, але змінюючи свою синтаксичну функцію та граматичні категорії. Наприклад, прикметнику *malade* властива функція визначення та ступеня порівняння, у той час як *le malade* виконує функцію підмета або додатку і має категорії роду, числа, визначеності.

Термін "конверсія" перестав бути загальновизнаним у сучасному мовознавстві, що підтверджується його відсутністю у окремих словниках і

довідниках лінгвістичних термінів, а й у роботах низки вчених, що досліджують виробництво нових лексем шляхом перекладу в іншу частину мови. Відтак з позицій Т. Сваткової, С. Логінової та І. Ведіної, обсяг слів, які можуть утворюватися цим способом, обмежується іменниками, внаслідок чого вони називають його субстантивацією [31, с. 6].

Дж. Абларойє визначає аналізований спосіб словотворення, не називаючи його конверсією, залежно від того, до якої частини мови належить результативна лексема. Відповідно до цього вони виділяють субстантивацію, адвербіалізацію, ад'єктивацію, вербалізацію, прономіналізацію [39, с.77].

У працях деяких лінгвістів процес деривації, що відбувається без зміни основи одиниці, що мотивує, розглядається як результат словотворення за допомогою нульової морфеми, у зв'язку з чим він називається не конверсією, а нульовим словотвором [39, с.78]. Для позначення цього способу деривації у сучасній лінгвістиці використовується також термін "безафіксальне словотворення" [39, с.78].

Слід зазначити, що в більшості публікацій французькою мовою, присвячених проблемі утворення нових слів шляхом їхнього переходу з однієї частини в іншу, використовується термін "*dérivation impropre*" ("невласна деривація")

Дж. Дюбуа наголошує, що "*par ce procédé on cree un nouveau mot a partir d'un des forms d'un mot ancien en la faisant passer dans une autre catégorie grammaticale ou lexico-grammaticale*" [44, с.58].

У сучасних тлумачних словниках французької мови також замість терміну "*conversion*" у словотворі фіксується термін "*dérivation impropre*", які можна розглядати як дублети. [44, с.59-60].

З урахуванням вищевикладених точок зору у роботі вживається термін "конверсія", який інтерпретується як такий неафіксальний метод словотворення, у якому похідна лексема, що у результаті переходу цільнооформленої основи (чи її словоформи, тобто певної граматичної форми)

в іншу частину речі зберігає план вираження останньої, але набуває нових морфологічних та синтаксичних функцій.

Морфолого-синтаксичний спосіб – це виникнення нової лексеми внаслідок переходу слова чи окремої словоформи на іншу частину мови. Даний спосіб включає конверсію як один з видів морфологічної транспозиції: *diable!* (з форми од.ч. іменника "diable"), *suivant* (з форми дієприкметника теперішнього часу дієслова "suivre" – "слідувати"). З наведених прикладів видно, що з переходу слова із частини мови у службову змінюються як його морфологічні, а й синтаксичні властивості.

Найбільш продуктивний тип конверсії – субстантивація, що пояснюється аналітизмом французької мови. Типи субстантивації:

- прикметник + іменник: *le calme, le beau, le bleu;*
- інфінітив + іменник: *le pouvoir, le devoir, le rire;*
- прислівник + іменник: *l'assistant, le passé, le blessé;*
- прислівник + іменник: *le bien, le mal;*
- прийменник + іменник: *le pour, le contre.*

Типи ад'єктивації:

- іменник → прикметник: *rose, marron (couleur marron), galère (examen galère);*
- прислівник → прикметник: *charmant, fatigant.*

Адвербіалізація – використання деяких прикметників до функцій прислівників: *chanter faux, travailler ferme, voir clair.*

У французькій мові постійно утворюються назви особи або предмета, що виконує дію, що позначається дієсловом у формі дієприкметника теперішнього часу *un soignant* ("санітар") ← *soignant* (досл. "що піклується") (дієприслівник теперішнього часу дієслова "soigner" – "піклуватися"), *un pliant* ("складний стілець") ← *pliant* (досл. "складний") (дієприслівник теперішнього часу дієслова "plier" – "складати") [41, с.74].

Засобом вираження словотвірного значення тут також є зміна парадигми вихідної лексеми, що полягає в отриманні нею афіксів, завдяки

яким може змінюватися її граматична форма *un soignant* (ч. р., од.), *une soignante* (ж. р., од.), *des soignants* (ч. р., мн.), *des soignantes* (ж. р., мн.).

Конверсія з урахуванням участі/неучасті афіксів у продукуванні нової лексеми є неафіксальним способом словотвору. З урахуванням характеру зміни властивостей вихідної лексеми в процесі результативної виробництва вона розглядається як морфолого-синтаксичний спосіб словотвору. Належить конверсія до транспозиційних словотворчих типів. Засобом вираження дериваційного значення при конверсії є зміна парадигми лексеми.

Охарактеризувавши загалом конверсію як засіб деривації на матеріалі французької, можна зробити такі висновки:

- по-перше, термін "конверсія" не є загальноживаним і поряд з іншими термінами позначає спосіб словотвору, при якому основна та похідна одиниці належать до різних частин мови;
- по-друге, існують вузький і широкий підходи до інтерпретації конверсії, відповідно до чого вона розглядається вченими або як випадок повного збігу форми основного та похідного слів, або як випадок збігу лише їх основ;
- по-третє, з урахуванням зміни у похідній лексемі морфологічних і синтаксичних властивостей конверсію слід розглядати як морфолого-синтаксичний спосіб у класифікації способів словотвору.

1.2.3. Словоскладання

Під словоскладанням розуміється такий спосіб словотворення, при якому в одному (складному) слові (*mot composé*) поєднуються два простих слова або слово та основа. Словоскладання є одним із популярних способів поповнення словникового складу мови. У класичних граматиках до утворень, створених подібним чином, належать такі одиниці, "у яких розрізняються дві або більше кореневих морфеми" [2, с. 14]. Будь-яке складне слово функціонує як самостійна лексема з єдиним значенням. Саме ця семантична цілісність, що

виражається у підпорядкованості цих слів загальному значенню, є провідною ознакою слова та визначає решту його ознак [4, с. 140].

У французькій мові існують 2 типи словоскладання: народне, в якому поєднуються два елементи французької мови, та книжкове – складання основ греко-латинського походження [9, с.52].

Дослідниця Ломізова Т. І. виділяє такі моделі книжкового словоскладання:

- a) латинський елемент + латинський елемент: *omnivore, agriculture*;
- b) грецький елемент + грецький елемент: *lexicologie, polysémie*;
- c) гібридні греко-латинські утворення: *polyvalent, monosémie*;
- d) грецький (латинський) елемент + французький елемент: *autoroute, téléspectateur* [9, с.48]

Елементи словоскладання називаються, на відміну від деривації, афіксоїдами: префіксоїди, суфіксоїди, радіксоїди. Їхня відмінність від афіксів полягає в тому, що вони є проміжними словотвірними одиницями. Афіксоїд – це коренева морфема, що виступає у ролі афікса, префіксоїд, відповідно, у ролі префікса, суфіксоїд – у ролі суфікса [10, с.47]. Етимологічно афіксоїд є коренем. У французькій мові складні слова утворюються, дотримуючись правил, розроблених на ранніх стадіях розвитку. Важливою особливістю словоскладання є той факт, що з'єднання відбувається серед цілих слів, що мають сурядний та підрядний зв'язок [5, с.47].

Зв'язок виявляється при поєднанні двох іменників, яких можна розглядати як примикання до іншого (*portrait-robot, moine-meager*) [2, с. 77]. Велика кількість складних іменників входять до групи з найбільш різноманітним підрядним зв'язком, наприклад, іменник + *de* + іменник (*rez-de-jardin*), дієслово + іменник (*mange-disques*), прикметник + іменник (*national-petrilisme*) і т.д. [2, с.80].

Отже, словоскладання у лексиці сучасної французької широко відбиває як життя людини, так і її матеріальну і духовну культуру. Виходячи з цього, лексика впродовж часу може змінюватись. Нові винаходи, відкриття у науці,

явища мають свої найменування. Тому або створюються нові словосполучення та слова, або існуючі слова змінюються та трактуються у новому значенні [4].

1.2.4. Скорочення

Скорочення (аббревіація, *abreviation*) – це утворення нових слів на основі існуючих слів та словосполучень. Аббревіація відбиває тенденцію економії мовних засобів (скорочення зазвичай зазнають складні слова). У французькій мові, як і в інших мовах, тенденція до використання скорочень та аббревіацій також зумовлена прагненням до більш короткого, ощадливого вираження думок, до мінімізації елементів висловлювання.

Як відомо, у французькій мові існує два терміни для позначення скорочень: *abreviation* та *sigle*. Р. Вацеба зазначає, що "перший означає скорочення взагалі, а другий лише ініціальні аббревіатури, утворені з початкових літер вихідного словосполучення" [6, с. 43].

Дослідження, проведені лінгвістами, показують, що аббревіація вважається одним із найпоширеніших і продуктивних способів словотвору в сучасній французькій мові. Аббревіація, як правило, співіснує у мові паралельно зі своїм словом або словосполученням, від якого вона утворена. Таким чином, повні та скорочені номінативні одиниці мають однакову предметну віднесеність та використовуються як синоніми [16, с. 59].

Слід зазначити, що скорочені слова набувають дедалі ширшої сфери вживання, і це стає нормою у різних регістрах мови. Що ж до повної форми слова, яка була основою утворення аббревіатури, вона витісняється з практики вживання, практично припиняючи своє існування, а скорочена форма сприймається як самостійна морфема. Таких слів у французькій мові достатньо.

У сучасній французькій мові зазвичай виділяють три основні способи скорочень слів: усічення, утворення ініціальних аббревіатур та телескопія (або словозлиття). Кількість скорочень і способи їхньої утворення змінюються залежно від характеру комунікації та від стилю мовлення.

Усічення підпорядковується принципу мовної економії. Розрізняють три типи усічення:

- афереза (усічення першої кореневої морфемі складного слова, наприклад, *bus (autobus)*);
- синкопа (усічення ненаголошеного звуку, або групи звуків, або навіть цілого складу в середині слова, наприклад, *p'tit (petit)*);
- апокопа (усічення останньої частини слова), наприклад, *photo (photographie)*; *ciné (cinéma)*, цей спосіб є найпоширенішим у французькій мові.

У сучасній розмовній французькій мові спостерігається тенденція до збільшення кількості аферезів. Наприклад, *blème* замість *problème*. Усічення спочатку використовувалися школярами та студентами для позначення всього того, навколо чого було зосереджено їхнє навчальне життя, наприклад, *fac (faculté)*, *bac (baccalauréat)*, *prof (professeur)*. Дуже поширеним є також усічення з додаванням суфікса "про", наприклад: *frigo – frigidaire*; *hosto – hôpital*; *apéro – apéritif*; *exo – exercice*; *dico-dictionnaire*. Усі слова на "про" вживаються переважно у розмовно-фамільярному стилі [22, с.58].

Таким чином, за допомогою механізму абревіації утворюються нові скорочені лексичні одиниці зі статусом слова, що мають повне семантичне навантаження [22, с. 59].

Наступним поширеним типом скорочення у французькій мові є ініціальні абревіатури (*sigles*), утворені від початкових літер компонентів словосполучення. Цей тип скорочення є одним із ранніх способів словотвору.

Ініціальні скорочення надзвичайно поширені у сучасній французькій мові, причому це поширення пов'язане як із загальною тенденцією до "економії зусиль", так і з модою. Вони використовуються як у писемному мовленні, в основному в мові газет і журналів, так і в усному мовленні. Ініціальні скорочення відносяться до нейтрального стилю. Велика кількість ініціальних абревіатур створюється у сферах спеціальної лексики – політичної, науково-технічної, соціально-економічної.

Ініціальні скорочення можуть складатися з двох і більше букв, наприклад, *lycée professionnel – L.P.*; *président- directeur général – P.D.G.* У французькій мові переважають три та чотирилітерні аббревіатури, наприклад, *Société protectrice des animaux – S.P.A.*; *Service d'aide médicale d'urgence – SAMU*, *Contrat a durée déterminée – CDD*.

У французькій мові існують 3 типи аббревіації:

1) Усічення / *la Troncation* – скорочення кінцевого складу без додавання суфіксів, наприклад: *cinématographe – cinéma – ciné*, *baccalauréat – bac*, *faculté – fac*, *amphithéâtre – amphi*, *télévision – télé*, *imperméable – imper* (плащ), *écologiste – écolo*.

Окрім іменників усіканню піддаються прикметники і прислівники, іноді з перетворенням форми, наприклад: *anarchiste – anar*, *extraordinaire – extra*.

Набагато рідше спостерігається афереза (*aphérèse*) – усічення першої кореневої морфеми складного слова: *problème – blème*, *sandwich – dwich*, *rencart* (зустріч) – *cart*, *autobus – bus*, *autocar – car*, *capitaine – pitaine*, *Américain – ricain*.

2) Композитна аббревіація / *Le télescopage* за допомогою якої частина одного слова зливається з іншою і утворює нове слово, наприклад: *Boulevard Saint Michel – Boul Mich*, *sous-officier – sous-off* (унтер-офіцер), *vélodrome d'hiver – vél d'hiv* [1].

3) Ініціальні слова / *Les sigles* – один з ранніх способів словотворення, наприклад запозичені з латині *NB – nota bene* і *P. S. –post scriptum*. Серед різновидів цих слів розрізняють альфаетизми, декожна буква читається за алфавітом: *DCA – Défense contre avion*, *CGT –Confédération Générale du Travail*. Іншим видом є акроніми, тобто літери,при наявності голосної, вимовляються як звичайне слово: *OTAN – Organisation du Traité de l'Atlantique Nord* [18, с.92].

У процесі компресії словосполучень в ініціальну аббревіатуру найчастіше опускаються службові слова (прийменники, спілки, артиклі), що й видно з прикладів, наведених вище. В усному мовленні більше половини вжитків

прибадає на трилітерні скорочення, наприклад, *V.T.T-Vélo tout terrain*; *P.N.B – Produit national brut*. Літерні аббревіатури є найбільш поширеним типом скорочень у сучасній французькій мові. Скорочення у французькій мові зберігають граматичні ознаки тих частин мови, у ролі яких виступають у реченні.

1.2.5. Словозлиття

Одним із способів скорочення словосполучень є додавання початкових складів, що входять у поєднання окремих слів, або телескопія (словозлиття). Телескопія чи словозлиття, за визначенням О. Костюк, – це такий спосіб словотвору, при якому частина одного слова зливається, щоб утворити єдине ціле з частиною іншого слова (слів) або з цілим словом [15, с. 52].

У французькій мові, як калька з англійської мови, використовується термін *mots-valises* – "слова-чемодани", хоча поряд з ним існують інші позначення: *mots emboîtés* – "слова-вставки", *mots-centaures* – "слова-кентаври", *amal-game* – "амальгама", *mots-sandwiches* – "слова-бутерброди". У науковій традиції такі одиниці прийнято називати телескопними словами за аналогією до французької назви явища – *téles-copage* (хоча назва "слово-валіза" в деяких роботах зустрічається).

Дослідники телескопних слів Ф. Годен та Л. Геспен пов'язують появу терміну *mots-valises* та самого явища телескопії з англійською мовою [46, с.281]. Проте М.-М. Дюбуа зазначає, що подібні слова з'явилися французькою раніше, ще в Середньовіччі, і незалежно від англійської мови.

У французькій мові існує два основні способи створення телескопічних слів:

1. Об'єднання початку одного слова із закінченням іншого (*alicament* (m) = *aliment* + *médicament*): "*Les alicaments magiques de Paule Neyrat*".

Flexicurité (f) (*flexibilité*, тобто гнучкість (f) + *sécurité* (f), тобто безпека) – гнучкість.

Flexicurité – телескопний неологізм, що символізує гнучкість та безпеку в управлінні: *La "flexicurité" danoise efficacité pour l'emploi.*

При цьому варто диференціювати такий телескопний неологізм, як flexisécurité (flexibilité, тобто гнучкість (f) + sécurité (f), тобто безпека) – модель гнучкої безпеки:

Macron examine sur place les succès et les limites de la flexisécurité à la danoise

Explosion des CDD: no au malus, oui à la flexisécurité

2. Об'єднання першого складу кількох слів (alnico = aluminium + nickel + cobalt). Останній тип також зустрічається у деяких аббревіатурах (*OuLiPo* = *Ouvroir de Littérature Potentielle*).

У французькій мові як калька з англійської мови використовується термін *mots-valises* – "слова-валізи", хоча поряд з ним існують і інші означення: *mots-emboîtés* – "вставні слова", *mots-centaures* – "слова-кентаври", *amalgame* – "амальгама", *mots-sandwiches* – "слова-бутерброди" [32, с.133].

Втім, французький вчений М.-М.Дюбуа стверджує, що подібні слова з'явилися у французькій мові ще в Середньовіччі незалежно від англійської. Автор наводить ланцюжок слова *patte* (шум від зіткнення двох предметів), яке з'єднався в XIII ст. зі словом *barbouiller* (бруднити) та утворилося слово *patouiller* (хлюпати по бруді). А слово *patouiller* є результатом злиття з *tripoter* (перебирати) і дає *tripatouiller* (ритися, копатися, ворушити) [32, с.133].

Французький письменник-романіст В. Гюго в своєму романі "Знедолені" ("Les Misérables") 1848 року, вводить нікому не знайоме на перший погляд слово *foultitude*, яке зміцнилося як авторський неологізм. Якщо розібрати його на дві частини, то побачимо як вимальовуються слова *foule* – натовп та *multitude* – безліч людей [32, с.135].

Фактично, слова-валізи створюються шляхом усічення одного з допоміжних компонентів: *tapuscrit* – машинопис = *taper* – друкувати + *manuscript* – рукопис.

Можна виявити ряд ознак, що дозволяють вважати слово телескопним, і дати таке визначення цього явища: телескопне слово – це слово, складене з сегментів двох вихідних слів (при цьому розподіл слів на сегменти не пов'язане з їх розподілом на морфеми) або з двох повних слів з обов'язковим накладенням загального звукового поєднання:

1. Телескопні слова можуть бути складені з довільно усічених слів: достатньо будь-якого відрізка основи, що нагадує про вихідне слово. Цим телескопні слова від інших видів словоскладання.

2. Важливим механізмом телескопії є наявність у опорних слів загального звукового сегмента. Це не є обов'язковою умовою, але робить телескопні слова "вдалішими". Накладення з допомогою загального звукового поєднання більшою мірою відбиває механізм телескопії. Так, у слові *foul-titude* не так з'єднуються відрізки слів *foule* та *multitude*, скільки обидва слова накладаються один на одного загальним фрагментом, який може бути не тільки тотожним (*nauséabondance*), а й близьким за звучанням: [ul] – [yl].

3. Усічення опорних слів також необов'язкове. Одне з них може бути цілим словом (графічно або фонетично), а друге усіченим, або обидва базові слова залишаються цілими, але при цьому обов'язково накладаються один на одне: *crédisponible* ('доступний кредит' у банку банку BNP) = *crédit* 'кредит' + *disponible* 'доступний', де слово *crédit* ціле фонетично [kredi]; *vélo-cation* ('прокат велосипедов') = *vélo* 'велосипед' + *location* 'оренда'.

За допомогою традиційних словотвірних механізмів можна виділити кілька моделей утворення телескопних слів, враховуючи наявність або відсутність усічення опорних компонентів, а також види усічення. Така типологія, складена А на прикладі телескопних слів-термінів, представлена в роботі Ф. Годена і Л. Геспена і розглядає три моделі: "апокопа + афезу", "апокопа + апокопа", "один вид усічення, частіше апокопа" [46, с. 288].

Наведені нижче п'ять моделей є доповненою типологією А. Класу:

1) апокопа + афеза без звукового накладання: *caméscope* = *camé(ra)* + (*magnéto*)*scope*; *progiciel* 'програмний пакет' = *upro(duit)* 'продукт' +

(lo)giciel 'програма'; зі звуковим накладанням: *clavardage* 'спілкування в Інтернеті, чат' = *clav(ier)* 'клавіатура' та (*bav*)ardage 'теревені'; *ludiciel* 'ігрова програма' = *ludi(que)* 'ігровий' + (*logi*)ciel;

2) апокопа + апокопа: *chloroforme* 'хлороформ' = *chlor(e)* 'хлор' + *form(yle)* 'форміл' + сполучна голосна;

3) тільки апокопа зі звуковим накладенням: *rurbain* 'що відноситься до сіл, що перетворюється на передмістя' = *r(ural)* 'сільський' + *urbain* 'міський', *navion* 'екраноплан' = *navire* 'корабель' + *avion* 'літак';

4) тільки афerez без звукового накладання: *bureautique* 'оргтехніка' = *bureau* 'бюро, контора' + (*informa*)tique 'інформатика, обчислювальна техніка';

5) без усічення зі звуковим накладенням: *vélocation* 'прокат велосипедів' = *vélo* 'велосипед' + *location* 'оренда'.

Отже, слова, утворені цим способом, часто використовуються в засобах масової інформації, рекламі, сленгу, термінології, щоб економно передати зміст складного поняття, висловити оцінку, надати мови свіжості, милозвучності. Спостерігається тенденція до кількісного зростання телескопічних утворень.

1.3. Джерела утворення неологізмів у французькій мові

Розвиток будь-якої мови у вигляді появи нових лексично одиниць є актуальною проблемою для сучасної лінгвістики. Можна помітити, що сфери вживання нових лексично утворень у французькій мові перебувають під активним впливом нових термінів, які з'являються завдяки новітнім технологіям у світі, зокрема запозичених переважно з англійської.

Словниковий склад сучасної французької можна умовно розділити на загальноновживану і спеціальну лексику. Таким чином, і сфера вживання запозичених слів буде або загальноновживаною, або спеціальною. Оскільки всі країни світу перебувають у тісному міжкультурному зв'язку, події, що відбуваються в одній країні, впливають на певні сфери життєдіяльності іншої

країни. У зв'язку з глобалізацією англійської мови все більше людей різних національностей вивчають її як другу мову. За час французька мова сильно збагатилася свій словниковий склад завдяки запозиченням та неологізмам англо-американського походження. Цьому сприяє як політичний статус Америки, а й повсюдний розвиток туризму [52, с.85].

Проблема збагачення французької мови шляхом запозичення окремих понять та виникнення нових лексичних одиниць чітко простежується у наступних сферах повсякденного життя: економіка, інформаційні технології, наука та техніка, телекомунікації, культура, гастрономія тощо.

Вченим-лінгвістам іноді буває важко віднести нове поняття до тієї чи іншої сфери, оскільки науково-технічні винаходи та інформаційні технології проникають практично у всі сфери діяльності.

Багато термінів стають загальноживаними у повсякденному мовленні. Можна виділити такі тематичні групи:

- 1) сфера економіки (*mogul, exclus, SNCF, DNGG, SMIG*);
- 2) сфера політики та фінансових відносин (*lobbying, Bromance, NPA*);
- 3) сфера торгівлі та комерції (*l'e-réputation, l'e-shop, sold-out, SNPL*);
- 4) культурна сфера (*shoot, showroom, cinéphilie, expo, bowiesque, hitchcockien, anchorman, Instapoètes, LOSC, Insta, Instagrammeuse, influenceuse, blogueuse, road-movie, stand-up, hebo, khrouchtchevki, Perestroika, box-office, rooftop, coming-out, ORTF*);
- 5) сфера модної індустрії (*sympas, croco, ultraglamour, néo-Parisienne, barbière, look, fake, hold-up, hyperconnecté*);
- 6) сфера гастрономії (*speakeasy, McDo, bistronomiques, foodosphère, street-food, cookshow, catering, cupcake*);
- 7) сфера технологій (*RPG, gameplay, talkie-walkie, start-up, PSG*);
- 8) соціальна сфера (*alcoolorexie, girly, people, baby-shower, fangirl, mainstream, PJ, OMS*).

У французькі словники включаються неологізми, що відповідають двом основним вимогам:

- 1) активне вживання в усній та письмовій мові;
- 2) відсутність лексичних еквівалентів у французькій мові або явища, яке вони описують, як такого.

Оскільки транслітерація є прямим запозиченням, цьому способу словотвору французька академічна наука чинить опір найбільше. Проте англіцизми, американізми, а також слова та висловлювання з інших мов масово включаються до словників. Так, наприклад, в 2015 році в *Le Petit Larousse* з'явилися *hashtag* (слово-ключ зі знаком дієза в кінці, що дозволяє знайти всі повідомлення в мікроблогах на цю тему в соціальній мережі "Твіттер") та *selfie* (автопортрети, що розміщуються в соцмережах, зроблені за допомогою) фотокамери) [58, с.58]. При цьому паралельно з *selfie* використовується "французьке" *égoportrait*, що прийшло з франкомовної канадської провінції Квебек. У цей же словник включені й такі екзотичні слова, як *dosha i shakti*, запозичені з санскриту і які в альтернативній індійській медицині, відповідно, "недолік" і "сила, могутність".

У цьому випадку слід підкреслити, що переважна більшість слів, утворених від власних назв, до словників не включаються. Так, зокрема, сталося зі складеним у 2012 році французькими журналістами словом *zlataner* (переконливо перемагати) – від імені зірки світового футболу Златана Ібрагімовича [59].

Префіксація також значно збагачує французький словник, зокрема, в галузі інтернет-технологій та пов'язаних з ними соціальних мереж (*cyberattaque, microblog*), екології (*biopétrole, écoresponsable*), економіки (*micropaiement*), у соціальній сфері (*périurbanisation*). Нові явища в економіці та політиці, а також переосмислення процесів, що відбуваються в цих сферах, також призводять до включення до словників нових слів і виразів: *consolidation budgétaire, crise de liquidité, état-parti* (в якому править одна партія), *noniste* (що голосує "проти" на референдумах). Останнє слово, утворене шляхом субстантивації частки *non* – "ні", з'явилося в 2004 році перед

голосуванням за Конституцію Євросоюзу і через 11 років було включено до словника *Le Petit Larousse*.

Багато неологізмів в останні роки з'явилося в галузі кулінарії та здорового харчування. Наприклад, *bistronomie*, утворене шляхом додавання слів *bistro* і *gastronomie*, характеризує вишукану кухню, страви якої подано до столу не в елітному, а в простому ресторані. Словом *crudivore* називають людину, яка їсть тільки те, що росте на землі (*crus*) [57, с.971].

Розширення сфери застосування тих чи інших предметів також спричиняє виникнення неологізмів. Наприклад, словник *Le Petit Robert* 2015 року випуску, курців електронних цигарок, називає не *fumeur* (від *fumée* – дим), а *vapoteur* (від *vapeur* – пар). Аббревіація при словотворі використовується значно рідше (*ovni* – *objet volant non identifié* – НЛО – невідомий літаючий об'єкт).

Мова ЗМІ, що жваво відгукується на нові явища у всіх сферах суспільного життя, є тією сферою, де закріплюються, розвиваються і часто набувають статусу нормативних різного роду інновації, що прийшли з живої розмовної мови, а також створені самими авторами текстів. Завданням лінгвістів є ретельний аналіз масиву неологізмів з метою їхнього подальшого включення до словників лише після перевірки їхньої відповідності мовним нормам.

Висновки до розділу 1

Отже, у період глобалізації, стрімкого розвитку нових технологій, розширення міжкультурних контактів, соціально-політичних змін планетарного масштабу все більшу роль відіграє новий напрям у мовознавстві – неологія, або наука про неологізми.

Головним джерелом неологізмів є засоби масової інформації, не тільки традиційні (газети, журнали, бюлетені, радіо, телебачення), а й нові, що з'явилися завдяки розвитку технологій у сфері масових комунікацій (інтернет-

портали, популярні блоги в соціальних мережах та ін.). Неологізми мови газетно-публіцистичних текстів та публікацій є важливим характерологічним засобом, що відображає зміни, що відбуваються як в окремих сферах життя, так і в самій мові. Найбільш продуктивні способи утворення неологізмів – словоскладання, афіксація, утворення словосполучень, семантична деривація, скорочення, конверсія, запозичення.

Нові слова оновлюють французьку мову, роблять журналістські тексти сучасними і дозволяють автору уникнути кліше та шаблонів. Позитивну роль грає і той факт, що неологізми мають велику ємність та інформативність. Вживання в ЗМІ нововведень робить будь-який текст динамічнішим і стилістично особливим.

Переклад неологізмів є складним завданням, оскільки лексика постійно поповнюється. Перекладач повинен бути в курсі того, які зміни відбуваються у мові, що вивчається, щоб компетентно виконувати свою роботу, а також знати особливості роботи з таким пластом лексики, оскільки неточності однієї людини можуть запозичити і сотні інших людей, оскільки саме публіцистичні видання призначені для грамотного та правдивого інформування людей про події.

РОЗДІЛ 2

СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ІННОВАЦІЙНОЇ ЛЕКСИКИ У ФРАНЦУЗЬКИХ ЗМІ

Структурно-семантичні характеристики інноваційної лексики у французьких ЗМІ можуть бути складними і різноманітними через постійний розвиток суспільства, технологій і культури. Ці характеристики відображають важливі аспекти нових слів і виразів у французькій мові, які використовуються в засобах масової інформації.

2.1. Інноваційна лексика, утворена шляхом переосмислення значення

Неологізми, утворені шляхом переосмислення значення, не відрізняються ознаками семантичного моделювання значення. Однак у корпусі прикладів нами виділено ЛО, які є результатом яскраво вираженого процесу семантичного переосмислення значення. Такі ЛО отримані шляхом "семантичної та словотвірної деривації" (в іншій термінології "néologie sémantique"), яка полягає у зміні змістовної частини вже існуючих слів, у переосмисленні семантики слова або одного з її компонентів, що призводить до появи номінативних одиниць, що співвідносяться з іншими фрагментами дійсності

Як зазначає Ж.-Ф. Саблеролль, семантична неологія "полягає у наданні нового значення лексичної одиниці (le signifiant), яке існує у мові з іншим означуваням (le signifié)" і характеризується як нове слово, так і нове значення існуючого у мові слова [55, с. 54].

Ж. Мунен називає семантичною неологією "будь-яку зміну значення, що відбувається в одному з трьох аспектів лексеми без будь-якої зміни форми" і визначає її основні шляхи:

- 1) зміна шляхом деривації, метафори, метонімії, порівняння;

2) конверсія, як перехід лексичної одиниці з однієї граматичної категорії (у мові-джерелі) до іншої категорії (у мові-реципієнті) [50, с. 58].

У зв'язку з цим французький дослідник Ж. Дюбуа ототожнює поняття семантичної неології з терміном категоріальної неології [44, с. 23]. В українській лінгвістичній традиції подібні новоутворення прийнято називати внутрішніми запозиченнями або стилістичними неологізмамию

Процес набуття нового значення вже усталених у структурі мови лексем веде до деякого усунення (переміщення) змістового лексико-семантичного варіанту (комплексного знака), до розширення значення слів, які зазвичай у французькій мові мають інше позначення [55, с.54], а також їх використання стосовно інших, більш конкретних реалій "*l'application de mots à des réalités plus spécifiques*" [52, с.14].

Розглянемо докладніше специфіку низки неологізмів, утворених за допомогою переосмислення значення:

Construire un zonier vol consiste à segmenter des zones géographiques en fonction de l'exposition au risque de vol [60].

zonier (N+ier) N – геополітичний термін, який визначає спеціальний тариф, встановлений у певній зоні (області, територіальному просторі);

Après les attentats de Paris, des dizaines de milliers de personnes se sont transformées en opiniomane, cherchant à retrouver les coupables et exigeant des mesures de sécurité strictes.

opiniomane (N+mane) N – неологізм, визначальний особа (прихильника), яке надає велике значення думці, позиції та погляду громадськості;

La réforme du système de l'eurocratie vise à simplifier le processus décisionnel et à rendre la politique européenne plus transparente et efficace.

eurocratie (NP+cratie) N – неологізм, що визначає складний політичний режим, в умовах якого здійснюється процес інтеграції принципів та практик, норм і стандартів, політики, процесів управління Європейським Союзом, його Держав-членів, а також "європеїзація" звичаїв, відносин, поглядів, поведінки,

способу життя та принципів вирішення різних питань та проблем на загальноєвропейському рівні.

Існує два основних механізми семантичного розвитку морфеми: скорочення та розширення значення, до яких приєднуються метафора та метонімія [25, с. 58].

Слід зазначити, що розмовна мова, та особливо мова молоді, рясніє виразними метафорами для вираження різних психологічних явищ, наприклад:

percuter – вдарити, штовхати, наштовхуватися отримав значення "розуміти". Вживання у реченні наступне:

*Ne pas **percuter** les nuances de cet événement peut conduire à une mauvaise interprétation.*

*La pression au travail a tellement augmenté qu'il risque de **déjanter*** [60].

déjanter – вийняти з обода (шину) значення "втрачати голову, божеволіти",

*Il a tellement travaillé sans relâche qu'il a fini par **disjoncter** complètement.*

disjoncter – роз'єднуватися, вимкнути значення "втратити зв'язок з реальністю",

*Le scandale a **plombé** sa réputation.*

plomber – заливати свинцем значення "опуститися", "губити (репутацію)".

2.2. Інноваційна лексика, утворена за допомогою афіксації

Афіксація – морфо-семантичний спосіб деривації, суть якого полягає у додаванні до лексичної основи (простої чи складної) одночасно двох афіксів – суфіксального та префіксального, які є залежними структурними елементами та неспроможні вживатися окремо від основи [31, с. 5]. Продуктивність цього способу словотвору проявляється не тільки у здатності афіксів приєднатися до лексичних основ, у тому числі неатестованих у мові, наприклад, *inviolable*,

encablure, а й у здатності тих самих афіксів додаватися до різних основ [31, с. 6]

Деривація неологізмів включає як префіксальні, так і афіксальні методи словотвору. Аналіз суфіксальних дериватів дозволив нам виявити, що французькі неологізми мають досить розвинену систему суфіксів, що є основою численних словотвірних моделей, що характеризують різнопланові аспекти:

– політичну владу:

-ance *alternance* (Adj.+ance) N;

-if *coercitif* (N+if) 65 Adj.;

-tion *coercition* (Adj.+tion) N;

– політичні рухи:

-isme *indépendantisme* (Adj.+isme) N, *souverainisme* (Adj.+isme) N;

-aire *minoritaire* (N.+aire) Adj.;

– політичні позиції (тактики, поведінки, погляду, установки, ставлення до чогось).

-isme *americanisme* (Adj.+isme) N, *prafisme* (NP+isme) N;

-age *noyautage* (V+age) N;

-is, -a, -tion *moralisation* (Adj. +is+a+tion) N, *politisation* (Adj.+is+a+tion) N;

-ence *transparence* (Adj.+ence) N;

-iste *légaliste* (Adj.+iste) N, *prafiste* (NP+iste) N.

Суфікс *-aire* утворив форму прикметника *sécuritaire* – захисний, безпечний, а також іменника *genocidaire* – відповідальний за геноцид.

При утворенні неологізмів афікси, зокрема *anti-i-isme*, *anti-i-tion*, *dé-i-iser*, *dé-i-tion* можуть приєднатися до різних основ, які характеризують, наприклад:

– політичну доктрину (*antichiraquisme* (anti+NP+isme) N, *anticommunisme* (anti+N+isme) N).

Les manifestations de l'antichiraquisme ont été nombreuses pendant son mandat [60].

L'anticommunisme est devenu une force politique importante dans de nombreux pays.

– або політичного діяча (*antiallégrisme (anti+NP+isme) N*).

Les partisans de l'antiallégrisme critiquent l'obsession de la culture de la positivité [61].

Успіх суфікса – *erie* очевидний в утворенні іменників, що позначають місця продажу або місця, де здійснюється діяльність:

"Avant de partir en vacances, n'oubliez pas de vérifier les dimensions de vos bagages pour vous assurer qu'ils conviennent aux exigences de la bagagerie de l'aéroport [60].

bagagerie – магазин дорожніх речей, кімната для зберігання багажу;

Nous avons apporté nos déchets électroniques à la déchetterie pour les recycler correctement.

déchetterie – місце збору сміття.

Що стосується суфікса *-iser*, то його можна знайти в наступних реченнях:

Pour compléter ta tenue, n'oublie pas d'accessoiriser avec des bijoux et une écharpe colorée.

accessoiriser – доповнювати туалет аксесуарами;

La présence de sources fiables dans un article peut crédibiliser son contenu auprès des lecteurs.

crédibiliser – надати достовірності;

Il est important de sanctuariser les zones protégées pour préserver la biodiversité et les écosystèmes fragiles [60].

sanctuariser – перетворювати на неприступне сховище.

За допомогою суфікса *-itude* – сформовано багато морфем, таких як

La négritude est un mouvement littéraire et culturel qui a émergé dans les années 1930 pour célébrer la contribution de la communauté noire à la culture mondiale [63].

négritude – приналежність до чорної раси; характерні риси чорної раси; негритюд;

La belgitude est un concept qui englobe les traits culturels et linguistiques spécifiques à la Belgique, tels que le multilinguisme et la cuisine locale [62].

belgitude – характерні особливості Бельгії; характерні особливості бельгійців; бельгійський патріотизм; бельжитюд.

І зовсім нещодавно утворена морфема *branchitude* зі значенням "відповідність останнім тенденціям моди, особливо з погляду поведінки". Наприклад, *Ce cafe est un haut lieu de la branchitude londonnienne* [61].

Морфеми *negationnisme* – заперечення Голокосту *et communautarisme* – роз'єднаність громад, утворені за допомогою суфіксів **-isme /-iste**, пов'язані з феноменами ідеології, морфеми *urgentiste* – лікар невідкладної допомоги та *intensiviste* – лікар, фахівець інтенсивної терапії, свідчать про прогрес у медичній допомозі. До цього типу морфем відноситься дериват юридичної синтагми *l'hommisme*, що є одночасно французькою ідіомою і неологізмом з принизливим значенням, створеним наприкінці ХХ століття для того, щоб поставити під сумнів концепції гуманітарного втручання (наприклад, під час військової інтервенції НАТО в Косово 1999 р.) [9, с. 74].

За допомогою суфікса **-ité** утворилася морфема *parentalité* – виконання батьківських обов'язків, що демонструє суттєву еволюцію поняття сім'ї, що ще наочно демонструють префікс **co-**, наприклад, *coparental* – спільне батьківство і префікс **mono-**, наприклад, *monoparental* – самотній батько.

Серед інших способів словотворчої деривації, за допомогою яких утворюються неологізми, зазначимо такі.

Префіксація – морфо-семантичний спосіб словотвору, за допомогою якого до простої або складної основи додається префіксальний афікс. Як відзначають ряд дослідників, префікс є залежним елементом,

найчастіше полісемантичним, який не може використовуватися окремо від основи [55, с. 45].

Між префіксом (наприклад, *autodérision* – висміювання самого себе; самоіронія) та інтерфіксом (наприклад, *autocrate* – автократ, самодержець) існує невизначена зона у поєднаннях із самостійними чи несамостійними основами, до яких входять ці морфеми [8, с. 4].

З часом одні префікси, будучи більш актуальними, замінюють попередні, не змінюючи семантику морфеми. Наприклад, зараз частіше використовуються морфеми *antimondialisme* і *antimondialisation* – антиглобалізм, рух проти глобалізації, замість *altermondialisme*, *altermondialisation*. У політичній сфері морфема *refonder* – відновлювати з урахуванням нових цінностей, особливо у політичній сфері, актуальніше морфем *refound*, *refoundation*.

Префікс **-sur** у деяких морфем зберігає вихідне семантичне значення прийменника, наприклад:

*Je vais **surligner** les passages les plus importants de ce texte pour les retrouver plus facilement plus tard.*

surligner – виділяти слова у тексті фломастером;

*J'aime porter une **surchemise** par-dessus un t-shirt pour avoir un look décontracté mais stylé [60].*

surchemise – сорочка поверх штанів, наряд з адвербіальним значенням морфеми.

*L'entreprise doit se débarrasser de son **sureffectif** pour réduire ses coûts [63].*

sureffectif – роздуті штати; надлишкова робоча сила, надлишкова зайнятість.

*Le **surcoût** lié à l'utilisation de matériaux plus durables peut être amorti à long terme grâce aux économies d'énergie réalisées [61].*

surcoût – надбавка, вихід за межі кошторису [10, с. 32].

У порівнянні з суфіксом, функція якого зводиться переважно до категоризації та класифікації, найбільш перспективна сторона для

дослідження префіксації – семантична. Зважаючи на те, що префіксальні афікси характеризуються виключно структурною пов'язаністю з базовою морфемою, вони сприяють як утворенню нових понять, так і, головним чином, доданню до базового значення словотвірної основи додаткових, більш узагальнених значень.

Що стосується походження перфіксів, то йдеться головним чином про грецькі та латинські конфікси-прийменники, прислівники або форми лексем, які вже не існують як автономні мовні одиниці у французькій мовній системі.

Крім того, природа префіксальних афіксів також виявляє деякі відмінності: оскільки префікси часто мають форми, що вказують на те, що в мові-джерелі були прийменниками або прислівниками, вони успадковують також їх вихідну категорію [1, с. 56], наприклад:

La géostratégie est l'art de prévoir les évolutions politiques, économiques et militaires à l'échelle internationale [60].

géostrategie (*géo+N*) *N* – неологізм, що номінує стратегію, процедуру, у сфері геополітики, що застосовується з метою захисту стратегічних інтересів країни, керівництва військовими силами, спостереженням за територіальними зонами безпеки. Геостратегія розроблена та застосовна секретним та конфіденційним чином.

Розглянемо іншу модель префіксальної деривації (*post+N*) *N*:

La postdémocratie est un concept qui remet en question le fonctionnement des démocraties actuelles [63].

postdémocratie – неологізм, що визначає нову форму управління суспільством, яка поступово "витісняє" демократію та виражається альтернативними, більш технократичними її формами (пряма демократія, форуми, мережеві організації та ін.).

Слід зазначити, що в структурі неологізму префікс представлений здебільшого конфіксами латинського та грецького походження. Префіксальні моделі характеризують різноманітні аспекти:

– політичну владу:

poly-polystrategie (poly+N) N;

postpostdemocratie (post+N) N;

a- acratie (a+N(kratos) N;

– політичні ідеології:

micro-microcosme (micro+N) N;

quart-quartmonde (quart+N) N.

Цю групу латинських та грецьких конфіксів можуть доповнити префікси, зазначені у процесі дослідження афіксального способу словотвору.

Також слід звернути увагу на ад'єктивацію іменника *tendance* – тенденція, спрямованість, тренд, що в сучасній мові має семантику прикметника модний. Наприклад:

Cette couleur sera très tendance la saison prochaine.

Іменник *porteur* – носій також має семантику прикметника перспективний, розвивається, котрий веде до успіху. Наприклад, *secteur porteur de l'économie* [12, с. 128].

Безафіксальний спосіб деривації неологізмів передбачає, насамперед, регресивну деривацію з віддієслівними просторіччями, наприклад, *déprime* – занепад сил, нудьга; *déglingue* – сварка, "гризня", *aguiche (publicité)* – рекламна "приманка", тизер.

Конверсія відіграє значну роль в утворенні неологізмів. Термін "конверсія", що інтерпретується як такий неафіксальний спосіб словотвору, при якому похідна лексема, що з'являється в результаті перекладу цільнооформленої похідної (або її словоформи, тобто певної граматичної форми) в іншу частину мови, повністю зберігає ет план вираження останньої, але набуває нових морфологічних і синтаксичних функцій. Подібне розуміння конверсії передбачає, що субстантивація існує у статусі однієї з її видів [11, с. 22].

Утворення неологізмів за допомогою конверсії полягає у зміні граматичної категорії без додавання або видалення дериваційного афіксу. Досить часто за допомогою конверсії здійснюється віддієслівна

субстантивізація, наприклад, *il défonce* – він викликає стан галюцинації, *défonce* – стан галюцинації, кайф, прикметник *portable* – портативний переносимий зараз має значення іменника ноутбук або мобільний телефон, а також утворення дієслів за допомогою флексії, наприклад, *biper* – їсти, *cliquer* – клацнути курсором комп'ютера, *chroniquer* – вивчати, *taguer* – відзначати, розмалювати графіті.

La postdémocratie est un concept qui remet en question le fonctionnement des démocraties actuelles [60].

Pour ouvrir ce fichier, il vous suffit de cliquer sur l'icône correspondante [61].

J'aime beaucoup le style d'écriture de cet auteur, c'est pour cela que je suis abonné à son blog où il chronique régulièrement ses pensées et ses expériences [63].

Також немає флективних ознак при зміні іменника в прикметник, наприклад:

C'est pas un peu cliché, non! [62].

Il est trop canon [60].

Slogan furieusement tendance [61].

2.3. Інноваційна лексика, утворена за допомогою скорочення

Сучасна французька мова вишукана й багата, але французька молодь все більше і більше схиляється до скорочень слів. Такі приклади можна знайти не тільки в пресі, книгах або довідниках, але також в кресленнях і картах, в технічній документації. Вони широко використовуються в рекламі та ЗМІ, і, звичайно, в повсякденному житті у франкомовних країнах.

Поява скорочень здійснювалась протягом довгого історичного періоду. Перші скорочення з'явилися в стародавніх написах, а пізніше стали використовуватися в рукописах. Багато народів використовували аббревіатури, або скорочення, з метою швидкого написання часто вживаних слів і економії місця на носії текстової інформації (пергаменті). Але використання великих букв поширене при деривації аббревіатур, також вони вживаються з власними

іменами, особливо у тому, щоб виділити слово, куди необхідно звернути увагу. Оскільки аббревіатури, як правило, все частіше складаються так, щоб складати омоніми існуючих морфем у мові і не завжди пишуться з великої літери, ідентифікація вимагає деякого контролю [15, с. 82].

Цікавим видом таких скорочень є складні слова з усіченням слова *electronic* до першої літери. Кількість таких слів постійно збільшується, а графіка, у міру їхнього поширення у французькій та інших мовах, змінюється. Проводячи аналіз статей, нам вдалося знайти лише два приклади, що ілюструють цей тип скорочення:

Ronson la présente à une société spécialisée dans l'e-réputation, dont la technique consiste à enterrer les résultats de recherché [62].

Heureusement, nous avons pris contact au moment de la création de l'e-shop [63].

Застосування скорочень та акронімів у мові політики, реклами, шоу-бізнесу тощо неважко знайти у різних французьких виданнях. Наведемо приклади утворення подібних аббревіатур:

Le glyphosate, herbicide le plus utilisé en France, est par ailleurs jugé cancérogène par l'Organisation mondiale de la santé OMS [60].

У цьому прикладі використана аббревіатура OMS, що розшифровується як *Organisation mondiale de la santé* (Всесвітня Організація Охорони Здоров'я).

Sont prévus une augmentation de 35 % du SMIG à 600 francs par mois ou 3 francs de l'heure [60].

SMIG – *Salaire Minimum Interprofessionnel Garanti* (гарантована мінімальна міжпрофесійна заробітна плата)

Les journalistes de l'ORTF se mettent en grève afin d'obtenir un nouveau statut garantissant leur autonomie par rapport au pouvoir [60].

ORTF – *Office de Radiodiffusion Télévision Française* (телевізійна мережа у Франції).

Отже, аббревіація – це скорочення слів і словосполучень, унаслідок якого з'являються аббревіатури.

2.4. Інноваційна лексика, утворена за допомогою усічення

Крім афіксації до активних способів створення нових лексичних одиниць у сучасній французькій мові також можна віднести усічення. Цей факт обумовлюється однією з функцій неологізмів – бути більш коротким і виразним способом для позначення предметів і явищ дійсності, що нас оточує.

Усічення, що вже існувало на початку двадцятого століття (*métro* – метрополітен, *vélo* – велосипед, *moto* – мотоцикл і т.д.) продовжує модифікувати морфеми, наприклад, *gastro* – гастроентерит, *hyper* – гіпермаркет, які поширені в основному в розмовній мові. Особливо виділяються неологізми, утворені з допомогою усічення, тобто з початкових літер або початкових звуків слів, що входять у вихідне словосполучення, наприклад:

R.M.I. était un dispositif d'aide sociale en France qui a été remplacé en 2009 par le R.S.A. [62].

R.M.I. (revenu minimum d'insertion) – мінімальний дохід.

Серед неологізмів, створених шляхом аббревіації, переважають усічені слова, що утворилися в результаті апокопи (усічення кінця слова) або афери (усічення початку слова). За рівнем продуктивності найпоширенішим видом є апокопа. Характерна особливість такого виду полягає в тому, що усічення слова відбувається не за морфологічним принципом, відтак воно не є пов'язаним з морфологічною межею лексичної одиниці. Також важливо відзначити, що фінальне усічення слова часто супроводжується деривацією. Звернемося до знайдених неологізмів, які утворилися способом усічення, а саме шляхом апокопа:

*Je vais souvent chez **McDo** pour manger un Big Mac.* [60].

Тут як неологізм, утворений шляхом усічення основи, використовується назва всесвітньо відомої мережі фаст-фуду *McDonald's*.

*Je lis chaque **hebdo** pour rester informé des dernières nouvelles du monde de la mode* [61].

У цьому прикладі як неологізм автор використовує слово *hebdo*, яке утворилося шляхом усічення основи слова "hebdomadaire".

*J'ai visité une superbe **expo** d'art contemporain ce week-end* [60].

У цьому прикладі розглядається слово *expo*, утворене шляхом усічення від слова **exposition** (від фр. *exposition* – виставка).

*C'est ce que peint Oli Epp: des silhouettes grotesques, aussi pie vertébrées des Barbarapas mais aussi **sympas*** [60].

У цьому реченні автор використовує частину *sympa*, утвореного від повної форми прикметника *sympathique*.

*C'est que celle-ci fait mille choses à la fois et tient (sur Snapchat, sur Gmail, sur **Insta**) mille conversations à la fois* [62].

У наведеному вище прикладі автор використовує скорочений варіант назви соціальної мережі "Instagram".

*Il même pu effacer le logo Lacoste, le fameux **croco**, mais c'était pour la bonne cause, ceder la place à dix espèces menacées d'extinction* [63].

У цьому прикладі автор вживає слово **croco**, утворене шляхом усічення основи від повної форми іменника *crocodile*.

Набагато рідше трапляється такий тип усічення як афerezис, тобто усічення першої морфеми кореня складного слова або початку слова. Неологізми утворені цим шляхом усічення лексичних одиниць не були знайдені.

2.5. Інноваційна лексика, утворена за допомогою словоскладання

Інноваційна лексика, утворена за допомогою словоскладання, є частим явищем у сучасній мові. Найчисленнішою є група складних іменників з різним підрядним зв'язком:

1. Іменник + іменник:

*Des milliers de personnes fêtent illégalement les 25 ans du **Teknival** dans la Marne* [62].

Teknival (m): утворено від злиття двох іменників *techno* (m) "техно" та *festival* (m) "фестиваль" – "фестиваль техномузики".

У прикладі журналісти, звертаючись до поняття *теknівал*, апоріорі припускають у контексті слогана "масштабованість події". При цьому музичному концерту не дається жодної конкретної назви і не позначається його територіальна приналежність, оскільки *teknival* за своєю природою є одним із найпопулярніших сучасних фестивалів, однієї згадки про який достатньо, щоб читач звернув на текст увагу. Слоган наголошує на скандальності події, що мотивує аудиторію вивчити текст статті повністю [13, с.4].

Неологізм *sextorsion* (f) – "сексуальне здирство", утворений шляхом додавання іменників *sexe* (m) (секс) і *extorsion* (f) (здирництво), розповідає читачам про загрозу здирництва шляхом шантажу після злому фотографій або відео, що знаходяться в Інтернеті:

Escroquerie : "sextorsion" la nouvelle menace sur Internet [62].

La "sextorsion", chantage lié au cybersexe, monnaie courante aux États-Unis [61].

2. Іменник + прикметник:

La Beurgoisie est une classe sociale émergente en France, composée de Français d'origine maghrébine qui ont réussi socialement et économiquement [63].

Beurgoisie (f) – діти іммігрантів із північної Африки і Магриба, які народилися Франції, які мають доступом до певного соціального та економічного статусу, тобто складають еліту, інтегровану до існуючої соціальної системи Франції. Це поняття походить від розмовного іменника *beur* (m) (араб) + прикметника *bourgeois* (буржуазний). Речення викликає у читача асоціативний ряд, пов'язаний, перш за все, з розкішшю і багатством, та лише потім в слові *beurgoisie* простежується негативна конотація, пов'язана зі згадкою першоджерел походження елітного прошарку населення – Близький Схід або Північна Африка.

La "pauvrophobie" ou comment nommer la discrimination visant la précarité [62].

Pauvrophobie – неологізм, утворений шляхом складання прикметника *pauvre* (adj) (бідний) та іменника *phobie* (f) (фобія). *Pauvrophobie* (f) – це дискримінація, нетерпимість до людей соціального ризику.

3. Усічений іменник на "o" + іменник.

Le biopétrole est un carburant renouvelable produit à partir de matières organiques comme les résidus de bois, les cultures énergétiques ou les déchets organiques [62].

Термін *biopétrole* (m) (біопаливо) – похідне від слів *petrole* (m) "нафта" і усіченого іменника *biologique* (adj) "біологічний", перша частина якого виступила як префікс **bio-**. У цьому реченні журналіст по-новому розкриває забутий з 2011 року "інноваційний секрет", що можна зрозуміти, звернувшись до неологізму *biopétrole*. Використання цієї дефініції при цьому свідчить про розмову в тексті статті про сучасні тренди нафтового ринку.

4. Усічений іменник на "o" + прикметник:

Les restaurants se mettent à la cuisine écoresponsable [60].

Есо є усіченим іменником слова *écologie* (f) "екологія" і закінчується на "про". Префікс *есо-* у поєднанні з прикметником *responsable* (adj) "той, що несе відповідальність" утворює поняття *écoresponsable* (m et f identiques) – "захист навколишнього середовища". Згідно з цим реченням, використання неологізму *écoresponsable* свідчить про те, що основним цілепокладанням сучасної французької кухні є її гармонійна кореляція з навколишньою природою: перевага при купівлі продукції надається місцевим постачальникам, мінімізуються відходи, ресторани виступають проти нездорової їжі, очевидно, тому що та продовольства припадає майже третина викидів парникових газів над територією Франції. Завдання цього слогану – формулювання головної ідеї статті крізь призму "захисту навколишнього середовища" (*écoresponsable*).

5. Іменник + іменник (власне ім'я).

Marie Generosa Delesse, ou la Françafrique réinventée [61].

Неологізм *Françafrique* наголошує на дружній наступності задуму тексту статті – його основне смислове навантаження.

En finir avec la Françafrique [62].

Останній слоган, навпаки, на перший погляд, виступає як революційний заклик до конкретних дій: *finir* – "покінчити". Однак увагу читача привертається саме завдяки "скандальності" "хворої теми" африканців та мотивує прочитати статтю до кінця.

6. Дієслово +прикметник:

Cru, table crudivore d'Oberkampf [62].

Поняття *crudivore* (adj) (сироїдіння) стосується людей, які вважають за краще їсти їжу тільки рослинного походження, причому, в сирому вигляді. Іменник *crudivore* утворений від прикметника *cru* (adj) (сирий) і суфікса *-vore*, що походить від однойменного дієслова і в перекладі означає "яка живить". *Vore* походить, своєю чергою, від латинського дієслова *voro* (*avalere* – "ковтати", *dévorere* – "пожирати").

7. Прикметник + власне ім'я.

Le 500e but en carrière de Zlatan est... zlatanesque! [24].

Zlatanesque – нове поняття, придумане французьким журналістом, похідне від неологізму *zlataner* (переконливо перемагати). Дієслово утворено від імені власного – від імені знаменитого шведського футболіста *Zlatan Ibrahimovic* та дієслова *gagner* (перемагати). *Zlataner* + суфікс *-esque*, що походить від провансальського *esco* – відомий, підкреслює основний задум неологізму: "яскравий" та "інноваційний". Одна тільки згадка неологізму *zlatanesque* (adj) наводить читача до думок про футбол завдяки асоціативному ряду: *zlatanesque* → *Zlatan Ibrahimovic* → футболіст, пробуджуючи, тим самим, позитивні асоціації з успіхом у світовому футболі, що відповідає специфіці статті.

8. Прикметник + іменник:

Rafale de baladodiffusions sur QUB radio [62].

Baladodiffusion (f) (подкастинг): *baladeur* (adj) (руховий, блукаючий) і *radiodiffusion* (f) (радіомовлення, радіопередача).

Це речення завдяки неологізму *zlatanesque* (adj) має сучасний афористичний характер, включаючи актуальну для спорту прецедентну ситуацію, що дозволяє автору статті підтримувати конструктивний "діалог" з уболівальниками футболу.

Surfer sur la "nouvelle" vague de la baladodiffusion [62].

Baladodiffusion (f) (подкастинг): *baladeur* (adj) (рухливий, блукаючий) і *radiodiffusion* (f) (радіомовлення, радіопередача). Речення є зверненням до молоді цільової аудиторії – підліткам, демонструючи їм, таким чином, новий формат *baladodiffusion*.

Les textos politiques de Québec fier échappent à la Loi fédérale antipourriel [60].

Це резюмуюче речення, що констатує факт порушення закону та етики комунікації в Інтернет-просторі. Дефініція *pourriel* (m) – "спам", походить від прикметника *pourri* (adj) (гнилий) та *courriel* (m) (електронна пошта). З префіксом *anti-*формується поняття: *antipourriel* (in) – боротьба зі спамом.

Confusion autour de la loi antipourriel [61].

Перше, що хочеться зробити, це прочитати статтю з метою, аби дізнатися, яка саме плутанина виникає у законодавстві. При цьому журналіст пропонує читачеві виступити в ролі експерта – розібратися самому в зазначеній проблематиці, прочитавши текст статті. Саме тому у реченні згадано поняття *confusion*. Неологізм *antipourriel* свідчить про те, що йтиметься безпосередньо про Інтернет-контенти.

2.6. Інноваційна лексика, утворена за допомогою телескопії

Телескопічні слова часто використовуються для привернення уваги та зацікавлення отримувача повідомлення. За порівнянням зі звичайними словами, які знайомі мовним користувачам, телескопічні слова мають більш

запам'ятовувальну будову та звучання. Тому їх часто використовують в рекламі та оголошеннях, щоб привернути увагу та заінтригувати адресата мовлення:

Jex four, c'est jextraordinaire!

(*jex* – назва миючого засобу) + (*extraordinaire* – незвичайний).

Le loto c'est spormidable!

– (*sport* – спорт) + (*formidable* – чудовий) [32, с.136].

Також у французькій періодичній пресі можна часто зустріти таку дефініцію, як *bistronomie* (f) (бістрономія) – слово, що складається з сегментів двох слів: *bistrot* (m) (невелике кафе або ресторан без вимог на високу кухню) і *gastronomie* (f) (гастрономія), тобто. Бістрономія – телескопне слово. *Bistronomie* – це кулінарний рух, що охопив Францію, або ж авторська кухня у форматі кафе.

Paris honore ses bistrots et la "bistronomie" [61].

Цей слоган нагадує формулу гастрономічного успіху столиці Франції, підкреслюючи свою повагу до сучасної данини кулінарного мистецтва.

Tomu Gousset, chef bistronome qui donne un coup de jeune aux abats [62].

Цей слоган характерний своєю емоційністю, де яскравість такої інноватики, як *bistronome* підкреслюється автором за допомогою іменника *coup* (m) "удар". Слоган відбиває тим самим сучасну концепцію молодого талановитого кухаря – готувати в рамках новомодної течії "ударно".

Телескопним є поняття *clavardage* (m) (чат): *clavier* (m) (клавіатура) і *bavardage* (m) (болтовня).

"Vous avez de ces mots": et si on parlait du clavardage [60].

Це енциклопедія, звернення до якої в слогані говорить про науково-популярну інформативність тексту, однак, використання неологізму **clavardage** дозволяє осучаснити слоган, тим самим привертаючи до матеріалу увагу.

Le clavardage n'est pas une menace [61].

Це речення звучить як твердження конкретного факту, закладаючи, тим самим, у підсвідомість читача основний аспект статті – виступає її ключовою фразою: "чат як засіб комунікації безпечний".

Selon un sondage réalisé auprès des étudiants d'une grande université américaine, 16% des sondés auraient déjà eu un comportement relevant de "l'alcoolorexie" [60].

У цьому прикладі автор використовує неологізм, який утворився шляхом додавання двох основ: першого *alcool* (від фр. *alcool* (m) – алкоголь) та *anorexie* (від фр. *anorexie* (f) – анорексія, втрата апетиту). Ця лексична одиниця означає популярне явище серед молоді, яке буквально означає "менше їсти, щоб більше випити".

C'est énorme pour un livre de poèmes féministes", relève Karine Bailly de Robien, la directrice éditoriale de Charleston, qui assure "surveiller" les instapoètes du monde entier, "ces poétesses d'Instagram qui nous permettent de redécouvrir le pouvoir guérisseur de la poésie en la modernisant [63].

Цей неологізм утворений шляхом додавання двох слів. Автор статті поєднує назву відомої у всьому світі соціальної мережі "Instagram" та французьке слово *poète* (від *poète* (m) – поет).

L'anchorman Patrick Cohen pourrait aussi quitter la rue François 1er en fin de saison [60].

У цьому випадку як неологізм автор використовує англійське слово *anchorman* (від англ. *anchorman* – телеведучий). Цей неологізм, який також можна віднести до неологізмів-запозичень, утворений шляхом складання двох основ: *anchor* (від англ. *anchor* – ведучий) та *man* (від англ. *man* – людина, чоловік).

Mais c'est bien chez lui, au restaurant Dersou, que se presse depuis trois ans toute la foodosphère [62].

У цьому реченні автор застосував неологізм *foodosphère*. Виділене слово утворене шляхом складання двох повних основ компонентів: основа англійського слова *food* (від англ. *food* – їжа) і французького *sphère* (- сфера).

Dénicheur de talents, producteur et homme d'influence de la cinéphilie, Pierre Rissient, mort le 6 mai [60].

Тут як неологізм вживається слово **cinéphilie**, утворене шляхом складання морфу першого компонента *cinéma* (від фр. *cinéma* (m) – кіно) та основи другого компонента *philie* (ін.-грец. *φιλία* – любов, тяжіння, потяг).

Телескопія в руках четвертої гілки влади, безсумнівно, привертає увагу людей своєю свіжістю. Гра словами дозволяє створювати яскраві та незабутні образи. Отже, телескопія є одним із способів утворення нових слів, яка безсумнівно привертала увагу вчених, письменників, а наразі є невід'ємною частиною реклами, ЗМІ, яка має великий вплив на людей.

Висновки до розділу 2

Дослідження структурно-семантичних характеристик інноваційної лексики у французьких ЗМІ дозволило з'ясувати кілька важливих висновків.

Інноваційна лексика є важливою складовою мовного розвитку та сучасної комунікації в ЗМІ. Вона відображає нові технології, соціальні тенденції та культурні зміни. Структурно-семантичні характеристики інноваційної лексики у французьких ЗМІ характеризуються високою ступенем абстракції та науковості. Вони відображають надзвичайно швидкий темп розвитку науки, технології та бізнесу.

Інноваційна лексика у французьких ЗМІ зазвичай має комплексну структуру та складну семантику. Вона може містити складні технічні терміни, або поєднувати декілька слів для створення нового терміну. Інноваційна лексика у французьких ЗМІ часто використовується в різних галузях, таких як наука, медицина, бізнес та соціальні науки. Це свідчить про те, що інновації впливають на різні аспекти життя та є важливими для розвитку суспільства в цілому.

Отже, вивчення інноваційної лексики у французьких ЗМІ є важливим для розуміння сучасної комунікації та мовного розвитку. Проте важливо бути

обережним та забезпечувати належні пояснення термінів, щоб забезпечити їх правильне сприйняття та розуміння аудиторією.

РОЗДІЛ 3

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ФРАНЦУЗЬКИХ НЕОЛОГІЗМІВ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Перед перекладачем, що працює з текстами ЗМІ, стоїть непросте завдання – перекласти матеріал у короткі терміни, інакше він втратить свою актуальність, і зробити свою роботу максимально точно, тому що від передачі фактів та інформації перекладною мовою часто залежить, чи буде видання, яке публікує конкретні статті, популярні в публіки.

3.1. Лексичні способи перекладу неологізмів

Сучасна французька преса рясніє неологізмами, при перекладі яких фахівці стикаються з безліччю проблем, оскільки неолексеми практично не зафіксовані в нормативних тлумачних словниках, а отже фахівець повинен самостійно підібрати або винайти відповідну одиницю перекладною мовою. До того ж тематична різноманітність суспільно-політичної лексики, куди входить абсолютно все – від ідеології та філософських міркувань до реклами та оголошень особистого характеру – створює додаткові труднощі для фахівця [36, с. 45].

Але основним об'єктом перекладу матеріалів ЗМІ є публіцистичні тексти, роль яких полягає у пропаганді та агітації. Як правило, статті періодичного друку насичені термінологічними одиницями різних тематичних груп. Працюючи з подібними джерелами, перекладач повинен завжди залишатися політкоректним, бути максимально точним у передачі важливої інформації, працювати дуже оперативно. Фахівець повинен також мати великі знання країнознавчого плану, знати всі нові процеси, які відбуваються у французькому суспільстві.

У цьому контексті необхідно зазначити, що переклад неологізмів може бути досить складним завданням, оскільки вони мають складну семантику та структуру, і можуть бути пов'язані з конкретними галузями знань або

соціальними явищами. Також, залежно від контексту використання, переклад неологізмів може вимагати застосування різних лексичних способів перекладу, таких як калькування, запозичення, узагальнення, транскрипція, транслітерація тощо.

3.1.1. Калькування

Лексичні способи перекладу неологізмів є важливою частиною перекладацької практики, оскільки неологізми є невід'ємною складовою сучасної мови та стали невід'ємною частиною нашого повсякденного життя. Неологізми можуть виникати як внаслідок наукових відкриттів, технологічного прогресу, соціальних змін та культурного розвитку, і їх переклад вимагає від перекладача не тільки знань мови, але й глибокого розуміння та контексту, в якому вони використовуються [20, с.45].

Під **калькуванням** розуміють створення нової ідіоми або словосполучення за допомогою заміни частин слова прямими відповідностями мовою, що перекладає. Кальки найчастіше використовуються для передачі складних і складових слів, а також стійких виразів:

Le Grand Remplacement est une théorie du complot selon laquelle les populations d'origine européenne seraient remplacées par des populations d'immigrants extra-européens [60]. – "Велике заміщення" – це теорія змови, за якою населення, що складається з європейців за походженням, буде замінене населенням іммігрантів з-за меж Європи.

Термін "*grand remplacement*" використовується в останні роки в політичному дискурсі у Франції та інших країнах Європи, а його переклад можна знайти на різних мовах, включаючи українську. В основі цієї теорії лежить ідея про те, що оригінальне європейське населення буде замінене населенням іммігрантів з країн, які знаходяться за межами Європи. Цей термін може бути перекладений як "велика заміна" або "велике заміщення" і використовується для позначення цієї конкретної теорії.

Les partis d'extrême droite prônent souvent l'immigration zéro comme solution à tous les problèmes de la société [62]. – Партії крайньої правниці часто підтримують "нульову імміграцію" як рішення для всіх проблем у суспільстві.

Переклад "*immigration zéro*" як "нульова імміграція" є достатньо точним, оскільки "*zéro*" відповідає українському слову "нуль", а "імміграція" є прямим перекладом французького слова "*immigration*", тому використане калькування. "*Immigration zéro*" – це неологізм, який вживається у французькій мові для позначення ідеї повного припинення масової імміграції в країну. У прикладі речення вжито слово "*prôner*", що означає "пропагувати", що показує, що партії крайньої правниці активно підтримують концепцію "*immigration zéro*" і рекламують її як універсальне рішення для всіх проблем у суспільстві.

La cybersécurité est devenue une priorité pour les entreprises et les gouvernements du monde entier. [60]. – Кібербезпека стала пріоритетом для підприємств та урядів у всьому світі.

Переклад "*cybersécurité*" як "кібербезпека" є точним, оскільки "*cyber*" відповідає українському "кібер", а "*sécurité*" – "безпека". "*Cybersécurité*" є неологізмом, який вживається у французькій мові для позначення заходів, які необхідно приймати для захисту комп'ютерних систем та даних від кібератак та кіберзлочинів. У прикладі речення "*cybersécurité*" згадується як пріоритетна тема для підприємств та урядів у всьому світі, що підкреслює важливість захисту від кіберзагроз у сучасному світі.

La ville de Dubai est connue pour ses gratte-ciel impressionnants [62]. – Місто Дубай відоме своїми хмарочосами.

"*Gratte-ciel*" – це неологізм, який означає високу будівлю або хмарочос. У французькому реченні "*gratte-ciel*" описує високі будівлі в місті Дубай. Переклад "*gratte-ciel*" як "хмарочос" є відповідним, оскільки слово "хмарочос" також описує високі будівлі, які здаються до неба. Цей переклад є зрозумілим та точним, і передає суть неологізму в українській мові. Якщо запозичення терміну є неприйнятним, тоді лінгвісти і використовують калькування. При

такому процесі усі зміни відбуваються на структурному рівні. Отже, цей спосіб полягає в зміні частин слова чи словосполучення.

*Cette plateforme de paiement en ligne accepte les **multi-devises** pour faciliter les transactions internationales* [60]. – Ця платформа онлайн-платежів **багатовалютна** для полегшення міжнародних транзакцій.

"Multi-devise" – це неологізм, який означає можливість проведення операцій з використанням кількох різних валют. У французькому реченні "multi-devises" описує можливість оплати товарів чи послуг на платформі з використанням кількох різних валют. Переклад "multi-devise" як "багатовалютна" є відповідним, оскільки "multi" означає "багато" або "кілька", а "devise" перекладається як "валюта". Цей переклад є зрозумілим та точним, і передає суть неологізму в українській мові.

Калькування як прийом створення еквівалента схожий на буквальный переклад – еквівалент цілого створюється за допомогою простого складання еквівалентів його складових.

Les Jeux Olympolitiques de 2024 se tiendront à Paris [63]. – **Олімполітичні ігри 2024 року відбудуться в Парижі.**

Les Jeux Olympolitiques – неологізм створений шляхом телескопії – прикметник *olympique* + прикметник *politique*. Переклад "*Les Jeux Olympolitiques*" як "Олімполітичні ігри" є відповідним, оскільки цей переклад відображає зв'язок між Олімпійськими іграми та політикою. Крім того, цей переклад передає значення неологізму в українській мові та є зрозумілим для читача. У газеті Le Figaro в 2008 році була опублікована стаття, присвячена політичним протестам перед майбутніми Олімпійськими Виборами, назва якої містила зазначену оказіональну освіту. Нещодавно у ЗМІ з'явилися статті щодо Олімпійських Ігор 2024 року. У них знову використовується фраза Олімполітичних Ігор, де члени комісії, за версією різних газет, "корумповані". Трансформація неологізму перекладається за допомогою калькування, що допомогло повністю передати задуманий автором зміст

*J'aime beaucoup la nouvelle tendance de l'Égocuisine où chacun peut créer sa propre recette personnalisée en ligne [60]. – Мені дуже подобається новий тренд **Его-кулінаризм**, де кожен може створити свій власний персоналізований рецепт онлайн.*

Неологізм *Égocuisine* складається зі слів "ego" (самолюбство, індивідуалізм) та "cuisine" (кухня). Це означає, що *Égocuisine* – це новий тренд у галузі кулінарії, де акцент зроблений на індивідуальному підході до створення страв. У 2012 році під час інтерв'ю "La Presse", Фредерік Блез (фахівець із харчування) використав даний неологізм для позначення тенденції, що існує в сучасному світі – "Я їм, отже, існую". Цей неологізм був перекладений українською мовою як "Его-кулінаризм", що передає суть його значення та поєднує в собі обидва компоненти слова. При перекладі використовувався прийом калькування з наступною зміною суфіксу (-ізм) в українській мові, де було взято за основу слово "егоцентризм".

*La bistronomie est un concept culinaire qui allie la qualité des produits du terroir à un savoir-faire gastronomique [62]. – **Бістрономія** – це концепція кулінарії, що поєднує якість місцевих продуктів з гастрономічним мистецтвом.*

La bistronomie – це неологізм, який складається з двох слів: "bistro" (французький термін, що означає простий заклад харчування) та "gastronomie" (гастрономія). Таке поєднання вказує на те, що бістрономія – це підхід до кулінарії, який поєднує доступність та простоту бістрової їжі з якістю та гастрономічним мистецтвом. Попри те, що слово було створено досить давно, але як неологізм його визнали лише в 2013 році, де в статтях воно згадувалося як "нове слово", "нове явище" або "неологізм сучасної Франції" [62; 63]. Прийом калькування був використаний для перекладу цього поняття із збереженням усичення другого слова.

*L'infonuagique permet un accès facile et rapide aux données stockées sur des serveurs distants [62]. – **Інфомарочний сервіс** надає легкий та швидкий доступ до даних, що зберігаються на віддалених серверах.*

Новоутворення створено шляхом телескопії двох слів *informatique* ("методи обробки даних") та *nuage* ("хмара"). Цей термін означає зберігання та обробку даних на віддалених серверах (хмарі), замість зберігання на локальному комп'ютері. Такий переклад, як "інфохмарочний сервіс", зберігає зв'язок між хмарою та зберіганням інформації, що відображає суть цього терміну. У зв'язку з постійною боротьбою французьких наукових центрів з впровадженням англомовних слів у французьке середовище, замість *le cloud computing* у 2009 році було запропоновано 26 замінити на *infonuagique*. Прийом калькування використовувався для перекладу даного неологізму.

L'omniprésident a annoncé une nouvelle réforme économique [63]. – "**Всюдисущий**" президент оголосив про нову економічну реформу.

Omniprésident, m – всюдисущий президент (пров. автора) Omnipresent + president – телескопія, створена в результаті поєднання лексем *président* "президент" та *omniprésent* "усюдисущий, повсюдний, постійний". Неологізм з'явився у французькій пресі під час правління Ніколя Саркозі (2007-2012 рр.) та використовувався його політичними супротивниками для характеристики його правління. Найбільш вірогідним способом перекладу даного новоутворення є калькування із втратою гри слів.

La pauvrophobie est un phénomène qui se manifeste par la peur, l'aversion ou la discrimination envers les personnes pauvres [63]. – **Пауперофобія** – це явище, що проявляється у страху, відразі або дискримінації проти бідних людей.

Pauvrophobie, f – біднофобія (пер. автора), дане новоутворення створено за допомогою телескопії: *pauvre* ("бідняк" або "бідний") + *phobie* ("фобія"). Він вживається для опису явища дискримінації чи страху перед бідними людьми. Слово з'явилося у французькій мові нещодавно та активно використовується у мові преси з 2016 року. На даний момент не зареєстровано ще в жодному словнику. Неологізм було перекладено з використанням калькування. Варто зазначити, що нам вдалося передати як смислове навантаження слова, так і форму слова.

*Sans compter le paiement par **reconnaissance faciale**, d'ores et déjà en phase d'expérimentation [61]. – Це, не кажучи вже про платежі за допомогою **розпізнавання обличчя**, які зараз запроваджуються в експериментальному порядку.*

Неологізм "*reconnaissance faciale*" складається зі слів "*reconnaissance*" – розпізнавання та "*faciale*" – обличчя. Українською мовою це перекладається як "*розпізнавання обличчя*", оскільки саме обличчя є основним критерієм для ідентифікації особи в цій технології.

*L'UE a dénoncé vendredi des activités de **cyberespionnage** "inacceptables" de la Russie contre des responsables politiques européens, et envisage des mesures pour les sanctionner [60]. – У п'ятницю ЄС засудив "неприйнятну" діяльність росії в галузі **кібершпиунства** проти європейських політиків. Євросоюз повідомив, що розглядає і такі контрзаходи, як запровадження санкцій.*

Неологізм "*cyberespionnage*" складається зі слів "*cyber*" – кібер та "*espionnage*" – шпигунство. Українською мовою це перекладається як "*кібершпиунство*", оскільки цей термін відображає використання комп'ютерів та Інтернету для шпигунської діяльності, зокрема з метою отримання конфіденційної інформації.

Найчастіше при передачі запозичень за допомогою транскрипції, транслітерації та калькування спеціаліст пропонує також коментар, оскільки для українського читача дані їм під час перекладу одиниці та виразу можуть залишитися незрозумілими. Розглянемо наступний приклад.

*Le chef de l'État a également jugé que "l'immigration zéro" défendue par le candidat nationaliste représentait une "absurdité". "Il n'y a jamais eu d'immigration zéro", a-t-il souligné [63]. – Глава держави також вважає, що "відмова від імміграції", яка відстоюється кандидатом Земмуром, є "абсурдом". "У нас ніколи не було **нульової імміграції**, завжди до Франції приїжджали", – наголосив Макрон.*

Щоб уникнути незрозумілого для своєї аудиторії, ми не просто даємо кальку висловлювання *immigration zéro* – нульова імміграція, а й пропонуємо

додатковий внутрішньотекстовий коментар: "*У нас ніколи не було **нульової імміграції**, завжди до Франції приїжджали*", – підкреслив Макрон. Таким чином досягається повне розуміння феномену.

Отже, калькування, передача слова з французької мови безпосередньо в українську мову за допомогою відповідних відповідників, є одним із можливих прийомів перекладу французьких неологізмів. Цей прийом є досить поширеним, особливо для термінів, які стосуються сфери науки, техніки, інформаційних технологій, тощо.

3.1.2. Транскрипція та транслітерація

Транскрипційний спосіб перекладу запозичень – це фонетичний принцип, що ґрунтується на передачі українськими літерами звуків французької одиниці:

Le macronisme est un mouvement politique récent en France [62]. – **Макронізм** – це недавній політичний рух у Франції.

"*Macronisme*" – це неологізм, який означає політичну ідеологію, що пов'язана з президентом Франції Еммануелем Макроном та його партією. Український переклад цього слова зазвичай здійснюється за допомогою транскрипції, оскільки в українській мові немає прямого еквівалента цьому терміну.

Le merkélisme est une doctrine politique qui prône la rigueur budgétaire et la consolidation européenne [63]. – **Меркелізм** – це політична доктрина, яка пропагує бюджетну дисципліну та європейську консолідацію.

"*Merkélisme*" – це неологізм, який означає політичну ідеологію, пов'язану з канцлером Німеччини Ангелою Меркель та її політикою. Український переклад цього слова зазвичай здійснюється за допомогою транскрипції, оскільки в українській мові немає прямого еквівалента цьому терміну. Тому, переклад "*merkélisme*" на українську мову буде: "меркелізм". Таким чином, при перекладі використовується транскрипція з французької мови для відтворення оригінальної вимови терміна.

Les partisans de la dyarchie proposent une séparation stricte des pouvoirs entre l'exécutif et le législatif [61]. – Прихильники **діархії** пропонують строгий розподіл влади між виконавчою та законодавчою владою.

У цьому реченні використано неологізм *Dyarchie*, перекладений транскрипцією, оскільки українська мова не має точного відповідника цьому поняттю. Це пояснюється тим, що сам термін *Dyarchie* був сформований на основі грецьких слів "di" (два) та "arche" (правління, влада), тому його можна перекласти як "двовладдя". Політичний режим або режим діяльності організації чия влада здійснюється спільно двома лідерами або двома групами, що мають рівноправне положення з розподілом їх атрибутів. Термін диархія (двовладдя) іноді використовується у Франції для визначення функціонування П'ятої республіки в період спільного проживання, в якому переходить від відносин підпорядкування до відносин співробітництва Прем'єр-міністра і Президента Республіки".

Certains politiciens français ont récemment accusé l'islamo-gauchisme d'être une menace pour la laïcité en France [63]. – Деякі французькі політики недавно звинуватили **ісламо-ліві групи** у загрозі для секулярності у Франції.

"*Islamo-gauchisme*" – це неологізм, який означає політичний термін, що об'єднує ліві політичні погляди з ісламською теологією. Український переклад цього слова зазвичай здійснюється за допомогою транскрипції, оскільки в українській мові немає прямого еквівалента цьому терміну.

Як приклад неологізму варто в першу чергу розглядати таке слово як "Brexit", яке з'явилося за допомогою злиття двох слів в одне – "British" та "exit". Цей неологізм виник у зв'язку з незадоволеністю від співпраці Великобританії в Європейському Союзі. Після ініціативи Великобританії, Франція та Греція теж почали активізувати план виходу з Європейського Союзу. Після цього з'явилися схожі неологізми, такі як "Grexit" та "Grexit" [45].

Цей спосіб використовується практично завжди, коли неологізм є слово, запозичене в свою чергу з англійської мови. У французькій мові одиниця

береться повністю, оскільки обидві мови використовують латиницю, тоді як у українській мові існує два варіанти: зробити транслітерацію або залишити латинську розкладку. Другий варіант використовується найчастіше при передачі назв та зареєстрованих марок.

*"Il y a eu Trump, il y a eu le **Brexit**, on n'y croyait pas. Je ne serai rassuré que lorsque je verrai le résultat du second tour ", affirme le président du groupe des Verts au Parlement européen, Philippe Lamberts"* [62]. – *Вже був Трамп, був **Брексит**, хоч у можливість виходу Британії з Євросоюзу ми й не вірили. Я заспокоюся лише тоді, коли побачу потрібні мені підсумки другого туру", – каже президент групи "Зелених" у Європарламенті Філіп Ламбер.*

"Brexit" – це скорочення від "British exit" (вихід Великобританії) і став неологізмом, що став широко вживаним після референдуму 2016 року, коли більшість британців висловили бажання вийти з Європейського Союзу. Український переклад "*Брексит*" є транскрипцією англійської складової "exit", оскільки він є загальноживаним терміном в англомовних країнах і вже став часто вживаним в українській мові.

La série d'auteur, quant à elle, est diffusée sur les petites chaînes (Arte, Canal+, etc...) et manifeste des traits qui sont caractéristiques des œuvres d'art, des plus beaux tableaux ou des meilleurs films: la densité sémantique et la densité syntaxique, la saturation de ses éléments, l'exemplification métaphorique, la référence multiple et complexe [62]. – *Авторські серіали зазвичай виходять на невеликих каналах (Arte, Canal+...) і мають характерні риси творів мистецтва, найкрасивіших картин і кращих фільмів: семантична та синтаксична насиченість, велика кількість складових, метафорична ілюстративність, складна та велика система посилань.*

Le Mouvement démocrate est un parti politique français centriste [63]. – "*Mouvement démocrate*" – це французька центристська політична партія.

"*Mouvement démocrate*" – це політична партія у Франції, яка заснована у 2007 році Франсуа Байру. Цей неологізм буквально перекладається як "демократичний рух", але українською мовою використовується в

транскрибованій формі, оскільки це ім'я власне партії, яка має свій унікальний ідентифікатор.

French: Google est devenu un outil indispensable dans notre vie quotidienne.
[62]. – **Google** став невід'ємним інструментом у нашому повсякденному житті.

Неологізм "Google" вживається в французькій мові для позначення пошукової системи Інтернету. Оскільки це англійське запозичення, то в перекладі він зберігається транскрипцією з англійської.

Je vais prendre une Autolib pour aller à la gare [63]. – Я візьму **Вільний автомобіль**, щоб поїхати на вокзал.

Неологізм "Autolib" є скороченням від "Automobile Libérée", що перекладається як "Вільний автомобіль". Слово було утворене за допомогою телескопії: automobile ("автомобіль") та liberté ("свобода"). Воно використовується для опису системи автомобільної оренди в Парижі, де клієнти можуть взяти в оренду електромобілі на короткий термін. У перекладі цей неологізм зберігає свою специфічну назву, оскільки в українській мові немає аналогічної системи оренди з такою назвою.

Іноді перекладач свідомо не використовує транскрибовані варіанти запозичень, віддаючи перевагу описовим і пояснювальним зворотам. *Et le Gouvernement n'avait cessé de dénoncer les "complotistes" et les fake news (vienne obsession des macronistes) qui critiquaient les vaccins, montrant du doigt les Français qui auraient des doutes ou des hésitations, évoquant même une vaccination obligatoire pour les soignants ou, à terme, l'idée d'un passeport vaccinal* [62]. – Уряд у свою чергу без кінця засуджував "теорії змови" та фейки (**ідея фікс сучасної влади**) про вакцини, критикував сумніви та коливання частини французів, а також говорив про обов'язкову вакцинацію медиків та перспективу запровадження вакцинного паспорту.

З прикладу видно, що фахівець навмисно відмовляється від слова "макроністи", віддаючи перевагу конструкції, що йому пояснює нинішня

влада. На нашу думку, це з метою зняття проблеми сприйняття незнайомого читачеві слова.

Транслітерацією називають прийом, у якому французьке слово пишеться відповідними українськими літерами і вимовляється відповідно до норм української мови: *Diderot* – *Дидерот*. Цей спосіб практично не застосовується в сучасному перекладі, оскільки фахівці вважають за краще передавати фонетичний образ одиниці.

La décidabilité est un concept clé en informatique théorique [63]. – Децидабельність – це ключовий концепт у теоретичній інформатиці.

Неологізм "*Décidabilité*" означає "можливість прийняття рішення" в теоретичній інформатиці. Цей термін часто використовується для опису алгоритмічної можливості прийняття рішень в інформатиці. Переклад "Децидабельність" є транскрипцією французького терміну з додаванням суфіксу "-ність", що вказує на абстрактний характер терміну. Маркер виражений експліцитно в словниковій дефініції неологізма.

On imagine mal Donald Trump, le "winner", faire un tel calcul [63]. – Важко уявити, щоб "переможець" Дональд Трамп зробив такий розрахунок.

Неологізм "*winner*" є запозиченим словом з англійської мови, яке позначає "переможець". У французькій мові вживається з транскрипцією з англійської мови, оскільки він не має еквівалента в французькій мові. Транскрипція дозволяє зберегти звучання та вимову оригінального слова. Українською мовою цей неологізм можна перекласти як "переможець" або "віннер", що є запозиченими словами з англійської мови.

Le réseautage est important pour établir des contacts professionnels [61]. – Укладання професійних контактів є важливим для розвитку мережі зв'язків.

Réseautage – створення, розвиток мереж. Слово сформовано з допомогою суфікса *-age*, що означає дію, і основи слова *réseau* ("мережа"). Неологізм був спеціально створений у Квебеку для заміни англійського поняття "*networking*" і вже 2014 року з'явився у словниках французької мови.

Цей неологізм є досить широке поняття, яке може по-різному перекладатися, залежно від контексту. Найбільш широко використовуються "розвиток, налагодження зв'язків (або контактів)", "співпраця", "нетворкінг" – всі вони є або функціональною заміною або транслітерацією англійського слова "networking".

Les locavores favorisent la consommation des aliments produits localement [63]. – **Локавори** сприяють споживанню продуктів, які вирощуються на місцевих фермах.

Неологізм "Locavore" походить від англійського слова "local" та французького слова "vore" (що означає їсти). Цей термін вживається для опису людей, які прагнуть їсти продукти, які були вирощені в межах своєї місцевості, щоб зменшити свій вуглецевий слід та сприяти місцевій економіці. Таким чином, транскрипція цього слова була збережена у французькій мові. Ця мовна одиниця була запозичена з англійської мови, але є досить цікавою моделлю для аналізу. У 2007 році неологізм отримав звання "Слово року" і після цього почав використовуватись у французьких ЗМІ, незважаючи на те, що запозичення у французькій мові не вітаються.

Je suis flexitarien, je mange principalement des légumes mais je consomme également de la viande de temps en temps [63]. – **Я флекситаріанець**, їм переважно овочі, але час від часу споживаю також м'ясо.

Flexitarien – це телескоповане слово, що складається з двох основ: *flexible* ("гнучкий") і *végétarien* ("вегетеріанець"). Флекситаріанство – це дієта, яка поєднує в собі переваги вегетаріанства і м'ясного харчування. Флекситаріанці не виключають м'ясо зі свого раціону повністю, але обмежують його вживання на користь овочів та інших рослинних продуктів. Цей неологізм з'явився нещодавно, в 2015 році і встиг адаптуватися в мові. При перекладі даного неологізму було використано прийом транскрибування ("флекси-"), і навіть прийом калькування (частина слова від "вегетеріанець") для точної передачі сенсу та повної адаптації україномовного варіанта.

3.1.3. Лексичний відповідник

Лексичний відповідник – це такий тип перекладу, коли для перекладу терміна використовують вже існуючий в українській мові термін, який може відповідати за значенням і контекстом оригінальному терміну.

Ось кілька прикладів французьких політичних неологізмів та їх можливий лексичний відповідник при перекладі українською мовою:

Les Gilets Jaunes ont organisé des manifestations dans toute la France pour protester contre la politique économique et sociale du gouvernement. [61]. – **Жовті жилети** організували маніфестації по всій Франції, щоб протестувати проти економічної та соціальної політики уряду.

"*Gilets jaunes*" – цей неологізм перекладений українською мовою без зміни його оригінальної назви, тому що ця назва стала відомою як ідентифікуючий символ руху та отримала широке використання не тільки в Франції, а й у різних країнах світу. Також, це може допомогти уникнути спотворення змісту та значення цієї назви. "Жовті жилети" – це лексичний відповідник, який використовується для перекладу цієї назви на українську мову.

J'ai voté pour Le Rassemblement National aux dernières élections présidentielles [63]. – Я проголосував за **Народне Об'єднання** на останніх президентських виборах.

Це політична партія у Франції, яка була раніше відома як "Front National". "Народне Об'єднання" – це лексичний відповідник, який можна використовувати для перекладу назви цієї партії.

Le Conseil d'État est la plus haute juridiction administrative de France [60]. – **Державна Рада** є найвищим адміністративним судом Франції.

"*Le Conseil d'État*" – це вищий адміністративний суд у Франції, який вирішує питання, пов'язані зі справами державного управління. "Державна рада" – це лексичний відповідник, який можна використовувати для перекладу

назви цього суду. Проте, якщо б говорили про загальну раду держави або судовий орган з аналогічними повноваженнями, то перекладали б це інакше.

Досить часто фахівці вдаються до наближеного, уподібнюючого перекладу, також званого перекладу за аналогією. Він використовується при передачі іноземних реалій, які можуть бути схожі, але не мають повної схожості з реаліями країни мови, що перекладає. Даний вид передачі відрізняється тим, що підшукується поняття, що має значне смислове подібність з вихідним варіантом. Тобто перекладач має відповідну одиницю рідної мови, яка має багато спільного з оригіналом [40, с.45].

*On a beaucoup enseigné, dans les années 1970 et 1980, la fameuse thèse néoréaliste des relations internationales élaborée par le **politiste** américain Kenneth Waltz [1924–2013] [62]. – У 1970-і і 1980-ті роки популярною була неореалістична теза про міжнародні відносини, розроблена американським **політологом** Кеннетом Уолтцем (Kenneth Waltz).*

*Depuis que plusieurs **hacktivistes** ont reproché à Qwant des approximations quant au respect de la vie privée de leurs utilisateurs, ils se sont ouverts au monde des hackers et multiplient les rencontres et les collaborations afin d'accumuler les feedbacks dans le but d'améliorer leur technologie sur ce point [63]. – Деякі **хакери** критикували Qwant за не надто точний підхід до захисту особистих даних користувачів, представники пошукача налагодили зв'язки з ними та активно розвивають співпрацю, щоб покращити існуючі у них технології.*

Отже, лексичний відповідник – це інструмент, який використовується при перекладі для знаходження еквівалентів слів між двома мовами. Він може бути корисним і при перекладі неологізмів, тому що неологізми, як правило, не мають точних еквівалентів у інших мовах, але можуть мати спільні корені або відповідні слова. Однак, важливо пам'ятати, що не завжди лексичний відповідник може знайти точний еквівалент для неологізму, тому перекладач повинен мати широкий словниковий запас та граматичні знання, щоб знайти найбільш точний та відповідний переклад для неологізму.

3.1.4. Описовий переклад

Наступним способом роботи перекладача з неологізмами є описовий переклад. У періодиці цей спосіб є дуже поширеним. Він полягає у використанні описових конструкцій передачі точного сенсу новоутворень. Описовий спосіб здійснюється шляхом пояснення суттєвих елементів неологізму.

En même temps, je veux travailler et voyager" [60]. – *Я хочу працювати і подорожувати водночас.*

Неологізм "*En même temps*" означає "водночас, одночасно" і часто використовується у французькому мовленні для поєднання двох чи більше ідей, висловлюючи їх як різні, але можливі в одному контексті. Це вираз, який став дуже популярним після того, як французький президент Еммануель Макрон почав його використовувати в своїх промовах. Він використовується для вираження думки про те, що можна робити декілька речей одночасно. В українській мові можна використовувати описовий переклад "тим часом, коли", "одночасно з цим", "на тлі цього".

Серед неологізмів, що передаються за допомогою описового перекладу, є такі:

Les scientifiques travaillent sur la création de l'outernet pour permettre aux astronautes d'accéder à Internet dans l'espace [62]. – *Вчені працюють над створенням "Інтернету простору", щоб дозволити астронавтам отримати доступ до Інтернету у космосі.*

На сьогоднішній день немає французького еквівалента для неологізму "*outernet*", оскільки це слово є англomовним терміном, який походить від поєднання слів "*outer space*" та "*internet*". Проте, можна описово перекласти це поняття на українську мову як "*Інтернет простору*" або "*Інтернет у космосі*". Цей неологізм був описово перекладений через відсутність точного еквівалента в французькій мові. Такий описовий переклад надає зрозумілість поняттю "*outernet*" для читачів, які не мають достатньої інформації про технічний термін.

Pour accéder à la page d'accueil, cliquez sur le bouton ci-dessous [61]. – Щоб перейти на головну сторінку, натисніть на кнопку нижче.

Неологізм "*pour accéder à*" складається зі слів "*pour*" (для) та "*accéder*" (отримати доступ). Цей неологізм можна перекласти дослівно, як "*для отримання доступу*", але в даному контексті це було б не дуже точним перекладом. Тому в даному випадку було використано описовий переклад, щоб передати повне значення висловлювання.

Cette nouvelle technologie utilise des processeurs superscalaires pour améliorer les performances de l'ordinateur [60]. – Ця нова технологія використовує процесори зі збільшеною масштабованістю, щоб покращити продуктивність комп'ютера.

Неологізм "*superscalaire*" описує технологію, яка використовує процесори з більшою кількістю підсистем, які дозволяють виконувати більше операцій за один тактовий імпульс. Описовий переклад "*зі збільшеною масштабованістю*" передає сенс цього терміну, описуючи його здатність до більш ефективного виконання операцій, але не використовує термін, який може бути менш зрозумілим для некваліфікованого користувача.

Je suis un Zadiste et je m'oppose à la construction de cette autoroute [63]. – Я є противником будівництва цієї автостради.

Неологізм "*Zadiste*" описує людину, яка приєдналася до руху "Зона оборони" (fr. Zone à défendre), що протестує проти будівництва інфраструктурних об'єктів, таких як автостради чи аеропорти, та захищає природні території від забудови. *Zadiste* утворене суфіксальним способом шляхом додавання суфікса – *iste* до основи аббревіатури. Зазвичай слово з даною морфемою позначає людину, яка належить до будь-якої політичної, літературної течії. Французи-екологи, які борються за захист навколишнього середовища, змінили розшифровку даної аббревіатури і створили нову "*zone a défendre*" ("зону, яку треба захистити"), а потім і наведений неологізм. У 2015 році він був опублікований у розділі нових одиниць французької. Слово перекладено за допомогою описового способу і повністю розкриває сенс

неологізму, але є досить об'ємним і не завжди може використовуватись у україномовних текстах чи мовленні. У цьому випадку за допомогою транскрибування можна створити нову лексичну одиницю з наступним поясненням (або виноскою) у українській мові, яка відповідатиме французькій реалії – "задисти". Варто зазначити, що цей термін підходить більше для розмовної мови, і його вживання у статтях, програмах серйозного характеру може бути недоречним.

*Bien qu'elle travaille à temps plein et s'occupe de ses deux enfants en bas âge, elle maintient une **zénitude** dans toutes les situations stressantes [60]. – Хоча вона працює на повний робочий день та доглядає за двома дітьми малого віку, вона підтримує **почуття спокою та розслаблення** в будь-яких стресових ситуаціях.*

Zénitude, – почуття спокою та розслаблення. Суфікс – *itude* додається до основи *zén-*, яка українською перекладається, як "дзен". Неологізм використовується досить давно в пресі, але офіційно зареєстрований у Le Nouveau Petit Robert був у 2010 році, але, незважаючи на це, досі є неологізмом французької мови. При перекладі цього слова був використаний описовий прийом, але він не зовсім коректно і зрозуміло висловлює значення слова "дзен", тому, нам здається, що для досягнення більшої еквівалентності варто вжити прийом калькування – "стан дзен".

Dégage, nous ne voulons plus de toi ici ! [62]. – Він повинен піти, ми більше не хочемо, щоб ти був тут!

"*Dégage!*" – ця фраза стала популярною в Північній Африці під час арабської весни. Вона означає "Хай він піде!" та використовується для вимоги відставки політичного лідера. Українською мовою можна використовувати описовий переклад "Він повинен піти!"

Отже, при відтворенні семантичного значення неологізму слід звертати увагу на його структуру та обрати найбільш відповідний для нього спосіб перекладу, аби найточніше передати його зміст. Також під час перекладу неологізмів можуть трапитися соціолінгвістичні невідповідності, які важко

відтворити українською мовою, а тому, частіше, неможливо підібрати одне слово, необхідно використовувати словосполучення для пояснення таких реалій.

До описового способу передачі значення неологізму вдаються також, коли неможливо передати його за допомогою однієї лексичної одиниці в мові, що перекладає [28, с.65]. Наприклад, неологізм-дієслово *bio-climatiser* було перекладено як *створювати біоклімат*, неологізм *de Trumpiser* за допомогою пояснення *відходити від політики Трампа*, а дієслово *tweeter* було передано за допомогою конструкції *писати в Твіттері*. Приклади використання в реченнях та їх переклад:

*Cette végétalisation par des balcons potagers et des vergers communautaires sera de plus très efficace pour lutter contre l'effet d'îlot de chaleur urbain et donc pour **bio-climatiser** notre ville aujourd'hui trop minérale et imperméable et dont le climat va augmenter de deux degrés d'ici les trente-cinq prochaines années* [60]. – *Озеленення будівель і перетворення міста на сад буде дуже ефективним для боротьби з ефектом міського теплового острова і **створить біоклімат** для нашого міста, температура в якому збільшуватиметься на два градуси наступні тридцять п'ять років".*

*Joe Biden rebat les cartes, **dé Trumpise**, vaccine à tout-va et multiplie les plans de relance* [61]. – *Джо Байден перетасовує карти, **відходить від політики Трампа**, проводить активну вакцинацію та пропонує все нові плани відновлення.*

*"Il est temps que le conseil d'administration d'AstraZeneca exerce sa responsabilité fiduciaire et fasse ce qu'il faut pour qu'AstraZeneca respecte ses engagements **tweetait**, le 11 mars, Thierry Breton, le commissaire en charge du volet industriel de la stratégie vaccinale européenne* [63]. – *"Ради директорів AstraZeneca час прийняти відповідальність і зробити все необхідне для виконання AstraZeneca своїх зобов'язань", – **написав у Твіттері** 11 березня єврокомісар з питань внутрішнього ринку Тьєррі Бретон.*

Не лише дієслівні одиниці вимагають описового перекладу. Його використовують при перекладі всіх частин мови у разі, коли неможливо підібрати одну одиницю чи словосполучення у перекладаючою мовою.

Derrière les iconiques ours blancs, éléphants d'Afrique et pandas de Chine, c'est dorénavant une myriade d'espèces considérées comme communes qui voient leurs effectifs s'effondrer [60]. – Сьогодні чисельність швидкими темпами скорочується у безлічі начебто звичайнісіньких видів, а не лише символів "червоної книги" білих ведмедів, африканських слонів і китайських панд.

Отже, описовий переклад неологізмів – це переклад, який базується на звичайних словах мови, в якій перекладається неологізм. Такий переклад дає можливість зрозуміти значення нового слова, особливо якщо воно ще не використовується широко та не включене до словника. Також описовий переклад може бути корисним, коли неологізм має багато значень або якщо контекст важко зрозуміти.

У відсотковому вираженні лексичні трансформації мають наступний вигляд: калькування (25,93%), транскрипція (27,78%) описовий переклад (27,78%), лексичний відповідник (22,22%), синтаксичне уподібнення (18,52%) (Додаток Б).

3.2. Граматичні способи перекладу неологізмів

Значення деяких французьких неологізмів при перекладі українською мовою можуть вимагати модифікації граматичних структур. Основними граматичними способами перекладу французьких неологізмів є граматичні заміни та синтаксичні уподібнення.

3.2.1. Синтаксичне уподібнення

І. В. Корунець визначає синтаксичне уподібнення як "використання граматичної одиниці мови перекладу, яка у даному контексті частково відповідає безеквівалентній граматичній одиниці мови оригіналу" [19, с. 29]. Під час такого перекладу зберігається основне значення слова, проте в

українській мові слово відрізняється від мови оригіналу лексичним фоном. Наприклад, *intello*– неприємна, неприваблива людина; *pote*- друг; *web* – нікчема, *salaud*– покидьок, *shell* – безпритульний, *mauviette*– слабка людина, невдаха.

Хоча такий спосіб повністю не відповідає вимогам перекладу, оскільки втрачаються відтінки значення слова, що були у французькій мові, приблизний переклад, є прийнятним, якщо інші способи перекладу неологізмів неможливі.

C'est de la poudre de perlimpinpin [60]. – *Ваші пропозиції, як завжди, – одне шарлатанство.*

Цей неологізм використовується для опису неправдивих обіцянок або продуктів, що не мають жодної користі. Український описовий переклад "порошок перлімпінпін" допомагає передати цю ідею неправдивості та незначущості продукту або обіцянки. "*La poudre de perlimpinpin*" дослівно перекладається як "зміїна олія". Дослівно ця фраза перекладається як "зміїна олія". Але перекладач вирішив застосувати синтаксичне уподібнення, стилістичне забарвлення при цьому не зникло.

Одним з прикладів синтаксичного уподібнення при перекладі французького неологізму може бути перетворення слова-неологізму на іменник або дієслово в українському перекладі відповідно до синтаксичних правил української мови. Наприклад, французький неологізм "*cyberdépendance*" може бути перекладений як "залежність від кіберпростору" або "бути залежним від кіберпростору" в залежності від того, чи потрібно передати слово-неологізм як іменник чи дієслово.

La cyberdépendance est un problème croissant dans notre société moderne [62]. – *Кіберзалежність є все більш проблемою у нашому сучасному суспільстві.*

Неологізм "*cyberdépendance*" складається зі слова "cyber" – що означає "віртуальний світ" та "залежність" – "*dépendance*".

La green attitude est importante pour l'environnement [63]. – *Екологічна позиція є важливою для довкілля.*

У цьому прикладі, французький неологізм "*green attitude*" було перекладено українською мовою описово, використовуючи три слова "екологічна позиція". Синтаксично, французький рядок має структуру "subject + verb + adjective + preposition + noun", в той час як український переклад має структуру "adjective + noun + verb + adjective + preposition + noun". Це синтаксичне уподібнення допомагає зберегти основний зміст та ідею речення, але представлені в різному порядку слів для кращого розуміння в українській мові.

Paris est une ville-monde avec une diversité culturelle incroyable [60]. –
Париж – це місто-світ з неймовірною культурною різноманітністю.

Неологізм "*Ville-monde*" (місто-світ) може бути перекладений як "місто, яке стало світовим". Тут синтаксичне уподібнення полягає в тому, що англійський переклад зберігає словосполучення "місто", яке пов'язується зі словом "світовий" за допомогою сполучника "яке стало".

Les bobos adorent les cafés branchés dans les quartiers artistiques [61]. –
Буржуазна богема обожнює модні кав'ярні в художніх кварталах.

Неологізм "*bobo*" може бути перекладений як "буржуазна богема". Тут синтаксичне уподібнення полягає в тому, що англійський переклад зберігає слово "буржуазна", яке пов'язується зі словом "богема" за допомогою прикметника.

Le télétravail devient de plus en plus populaire dans les entreprises [60]. –
Робота на відстані стає все більш популярною в компаніях.

У цьому реченні неологізм "*élétravail*" вжито у значенні "робота на відстані", що відповідає його описовому перекладу. "*Télétravail*" складається зі слів "*télé*", що означає "дистанційний" чи "за допомогою техніки зв'язку", та "*travail*", що означає "робота". Синтаксичне уподібнення цього неологізму на українську мову допомагає зрозуміти його значення тим, хто не знайомий зі словом "*élétravail*".

3.2.2. Граматичні заміни

Часто неолексема, повністю запозичена з англійської до французької, при перекладі українською мовою набуває граматичні характеристики, властиві даної частини промови. Одиниці *fake news* і *clusters* були передані в матеріалі як *фейк[i]* та *кластер[u]* (тобто іменники отримали відмінкове закінчення множини).

Et le Gouvernement n'avait cessé de dénoncer les "complotistes" et les fake news (vieille obsession des macronistes) qui critiquaient les vaccins, montrant du doigt les Français qui auraient des doutes ou des hésitations, évoquant même une vaccination obligatoire pour les soignants ou, à terme, l'idée d'un passeport vaccinal [60]. – Уряд у свою чергу без кінця засуджував "теорії змови" та фейки (ідея фікс нинішньої влади) про вакцини, критикував сумніви та коливання частини французів, а також говорив про обов'язкову вакцинацію медиків та перспективу запровадження вакцинного паспорту.

Par exemple, il serait question de labelliser des "gérontopôles" regroupant des entreprises dans des clusters (grappes d'activités) relevant de la silver économie [63]. – Маркування потрібне і для "геронтоцентрів" чи кластерів срібної економіки.

Один з прикладів граматичної заміни при перекладі французького неологізму – заміна роду іменника. Наприклад, французький неологізм "*la pollution numérique*" (цифрове забруднення) має жіночий рід. При перекладі на українську мову, іменник "забруднення" має різні роди в залежності від типу забруднення, тому можна вжити граматичну заміну і перекласти цей неологізм як "цифрове забруднення" (рід середній) або "цифровий забруднювач" (рід чоловічий), в залежності від контексту. Така граматична заміна дозволяє краще передати значення неологізму в українській мові та зберегти правильну граматичну форму.

La pollution numérique est devenue un vrai problème pour l'environnement [60]. – Цифрове забруднення стало справжньою проблемою для довкілля.

Прикладом граматичної заміни при перекладі французького неологізму може бути заміна присвійного займенника на зворотний займенник. Наприклад, для французького слова "*monoparentalité*" можна скористатись зворотнім займенником українською мовою та перекласти це як "батьківство в одиночку":

La monoparentalité est souvent associée à un niveau de pauvreté plus élevé [63]. – **Батьківство в одиночку** часто пов'язане з вищим рівнем бідності.

Спостерігаються випадки, коли при транскрипційному підході нове слово, переходячи з мови джерела в мову перекладу, стає іншою частиною мови:

*Car si la popularité de Brian Manowitz s'impose aujourd'hui comme un joli coup **marketing** pour une scène "green" en quête de lifting, les liens entre végétarisme et black metal ont une histoire qui remonte aux origines du punk* [61]. – **Справа в тому, що, хоча популярність Браяна сьогодні дає маркетинговий поштовх** усьому "зеленому" співтовариству, зв'язки вегетаріанства з блек-металом мають довгу історію, яка сягає корінням у витoki панку

Les Américains sont dominés par l'hémisphère gauche, les Européens – le droit [62]. – **У американців переважає ліва півкуля, у європейців – права.**

У цьому прикладі використовується заміна членів речення, тим самим відбувається перебудова синтаксичної його структури.

Отже, зміна структури речення часто є не тільки синтаксичною, а й морфологічною трансформацією.

*Bird a récemment demandé à des étudiants de **s'allonger dans un scanner cérébral** et de visionner une série de courts clips de **YouTube** (impliquant, par exemple, des voisins se faisant des farces)* [62]. – У ході експерименту, що проводився з використанням **томографії головного мозку**, він пропонував випробуваним (з числа своїх студентів) подивитися на **YouTube** короткі відеоролики (серед сюжетів була, наприклад, історія про які розігрують один одного сусідів).

Такий перекладацький прийом вельми поширений і абсолютно "нешкідливий". Головне – не спотворити зміст речення і зберегти його логічний зв'язок у перекладі. За останнім наприклад, ми бачимо, що була змінена не тільки структура речення, а й відбулася заміна частин мови. "*S'allonger dans un scanner cérébral*" - "томографія головного мозку". Замість дієслова з'явився іменник у перекладі.

Наведемо ще кілька прикладів:

Le mari James dit qu'il y a également eu un changement dans les attentes des consommateurs, les gens se lassant des produits de masse et demandant des produits uniques et soigneusement fabriqués [62]. – Чоловік Малін Хемілтон, Джеймс, зазначає, що в очікуваннях покупців відбулися істотні зміни і тепер все більше людей переходить з **ширвжитку** на унікальні, майстерно спрацьовані речі.

Перекладач замінює неологічне словосполучення "*produits grand public*" на слово "ширвжиток". На наш погляд, перекладач трохи відійшов від тексту, не побоявся підібрати такий емоційний еквівалент. Проте суть була передана, а в якості прийому використана морфологічна трансформація.

У відсотковому значенні переклад неологізмів граматичними способами має такий вигляд: граматичні заміни (44,44%), синтаксичне уподібнення (55,56%) (Додаток Б).

Висновки до розділу 3

Усього нами було проаналізовано значний масив матеріалів періодичного друку за останні кілька років, а саме за період із 2018 по 2023 рік. Аналізували найбільш читані французькі та франкомовні видання, такі як *Le Monde*, *Le Figaro*, *L'Expansion*, *Le Parisien*.

Проаналізувавши неологізми з усіх дискурсів, можна стверджувати, що найпоширенішим способом є калькування. Це може бути обумовлено тим, що неологізми, створювані в мові оригіналу, майже завжди відповідають будь-

яким словотворчим моделям. Таким чином, перекладачеві потрібно розібрати слово на складові та визначити їх значення.

Другим за частотою використання є спосіб описового перекладу через відсутність в українській мові еквівалентів слів, які належать до реалій французької. У зв'язку з цим підвищується частотність використання цього способу перекладу. Серед французьких неологізмів переважають телескопні освіти, що складаються з двох основ, що значно полегшує завдання перекладачеві (достатньо перекласти 2 основи), але водночас ускладнює можливість досягнення повної еквівалентності (як внутрішньої – смислової, так і зовнішньої форми) через відсутність у українській мові визначення французьких реалій.

Таким чином, у процесі перекладу, у кожному окремому випадку, перекладачеві слід застосовувати комплексний підхід, який включає в себе історичну та етимологічну довідку про досліджувану одиницю, розбір слова для подальшого словотворчого аналізу та еквівалентний переклад, що відповідає контексту, тобто. глибоке розуміння як вихідної, так і перекладної мови

ВИСНОВКИ

В результаті проведеного дослідження особливостей перекладу з французької мови українською мовою сучасних неологізмів, що вживаються в матеріалах ЗМІ, поставлена нами мета була досягнута і всі завдання було вирішено.

1. На основі аналізу та узагальнення наукової літератури виявлено, що неологія є новим напрямом у лінгвістиці, до сфери діяльності якої входить визначення та фіксація значення та частотності вживання нових слів. Важливість і необхідність вивчення неологічних проблем визначається тим, що у зв'язку з технологічним та інформаційним бумом у всіх мовах щорічно з'являється величезна кількість нових слів, які безпосередньо пов'язані з суспільними, державними та економічними змінами та відображають зміни, що відбуваються в суспільстві. Термінологічна база неології перебуває у стадії становлення, наприклад, немає точного розмежування у вживаннях термінів інновація, неолексема, неологізм, неонімінація, новоутворення, новація, нововведення.

2. Дослідження інноваційної лексики у французьких ЗМІ також показало, що ця лексика може викликати складнощі у сприйнятті та розумінні для деяких аудиторій. Оскільки більшість інноваційних термінів мають складну структуру та семантику, вони можуть бути важкими для розуміння тими, хто не має відповідного фахового знання. Тому важливо, щоб журналісти та інші медіа-працівники, які використовують ці терміни, надавали достатньо контексту та пояснень для розуміння аудиторії.

3. Крім того, дослідження показали, що деякі інноваційні терміни можуть бути дещо модними та з'являтися в ЗМІ тільки на короткий час, не стаючи довгостроковою частиною мови. Також можливе те, що деякі терміни можуть бути зрозумілі тільки в контексті конкретної галузі, і їх використання в інших галузях може бути неправильним або невдалим.

4. Поява неологізмів зумовлена низкою екстралінгвістичних та інтралінгвістичних факторів. Неолексеми можуть бути утворені такими способами: афіксація, словоскладання, телескопія, запозичення та аббревіація. Аналіз вибірки неологізмів, що вживаються журналістами в матеріалах французької преси за останні 10 років, показала, що роль періодичного друку у створенні та популяризації неолексем сучасної французької мови величезна, оскільки однією з основних функцій ЗМІ є підігрів читацького інтересу, у зв'язку з чим зростає частотність вживання нових слів.

5. Неологізми вживаються найчастіше в матеріалах, які розповідають про політичну, економічну та соціальну сфери життя, але найбільше нових слів містять матеріали, що описують інформаційно-комп'ютерні розробки. На основі аналізу складеного корпусу перекладу неологізмів було виявлено, що для перекладу неологізмів з французької українською мовою в основному використовуються такі способи: транскрипція, калькування, описовий та наближений переклади.

5. Підсумовуючи дослідницьку роботу, можна дійти до висновку у тому, що під час перекладу неологізмів французької мови українською важливу роль відіграють поінформованість і майстерність фахівця, який має правильно підібрати спосіб перекладу в такий спосіб, щоб найточніше інформувати про стан речей у тій чи іншій сфері життєдіяльності людини.

Загалом складено корпус із 72 прикладів вживання неологізмів у франкомовному періодичному друку та їх перекладу українською мовою. Зроблено докладне дослідження способів перекладу всіх 72 одиниць, що фігурують у Додатку А до цієї роботи.

Необхідно відзначити, що деякі неологізми були передані українською мовою так само, як вони пишуться у вихідній мові. У відсотковому вираженні лексичні трансформації мають наступний вигляд: калькування (25,93%), транскрипція (27,78%) описовий переклад (27,78%), лексичний відповідник (22,22%), синтаксичне уподібнення (18,52%).

У відсотковому значенні переклад неологізмів граматичними способами має такий вигляд: граматичні заміни (44,44%), синтаксичне уподібнення (55,56%)

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алексєєв А. Я. Нариси з порівняльної стилістики французької мови. Вінниця : Нова книга, 2010. 451 с.
2. Бацевич Ф. С. Вступ до лінгвістичної генології: навчальний посібник.. К. : Видавничий центр “Академія”, 2006. 248 с.
3. Білоус О.М. Теорія і технологія перекладу. Курс лекцій: доопрацьований та доповнений. Навчальний посібник для студентів перекладацьких відділень. Кіровоград, РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2013. 200 с.
4. Білоус О.М. До деяких питань теорії художнього перекладу. Наукові записки. Серія: Проблеми філології і методики навчання іноземних мов.- Випуск 12.- Кіровоград, 1997. 251 с.
5. Вацеба Р.В., Якубовська Н.О. Cours de lexicologie. 1-ère partie. Чернівці: ЧНУ, 2003. 174 с.
6. Вацеба Р.В., Якубовська Н.О. Cours de lexicologie. 2-ème partie. Курс лекцій з лексикології французької мови. Частина 2-га. Чернівці: Рута, 2004. 177 с.
7. Возняк Т.С. Тексти та переклади: Семантичний простір мови. Одвічні запитання. Мартін Гайдеггер. Ганс Георг Гадамар. Габріель Марсель.Х.: Фоліо, 1998. 666 с.
8. Гармаш О. Система словотвору сучасної англійської мови та інноваційні процеси: автореф. дис.на здобуття наук. Ступеня канд.. філ..Наук : спец. 10.02.04. Запоріжжя, 2005. 22 с.
9. Гунчик І. Лексикологія сучасної французької мови. Lexicologie du français moderne : Навч. посібн.Луцьк : Вежа-Друк, 2017. 132 р.
10. Гунчик І., Хайчевська Т. Lexicologie du français moderne: навчальний посібник. Луцьк: Вежа-Друк, 2017. 132 с.
11. Зимомря М.І., Білоус О.М. Програми теоретичних курсів “Вступ до перекладознавства”; “Теорія та практика перекладу”. Кіровоград, 2001. 152 с.

12. Зорівчак Р.П. Реалія і переклад. На матеріалі англомовних перекладів української прози. Львів., 1989. 166 с.
13. Кочан І.М. Лінгвістичний аналіз тексту. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ: Знання, 2008. 423 с.
14. Кравчук Л.В. Мова мас-медіа як основне джерело збагачення новотворами загальномовного словника. Сер.: Історична та філологічна, 2013. Вип. 10. С. 53-58.
15. Костюк О.Л. Français. Niveau intermédiaire DELF: Підручник для вищих навчальних закладів. К. : Ірпінь ВТФ "Перун", 2002. 224 с.
16. Крючков Г.Г. Поглиблений курс французької мови: підручник. К.: Вища школа, 2002. 145 с.
17. Кириленко К.І., Сухаревська.В.І. Теорія і практика перекладу (французька мова) : навч. посіб. Вінниця : НОВА КНИГА, 2003. 148 с.
18. Коптилов В. В. Теорія і практика перекладу. К., 2002. 190 с.
19. Корунець І.В. Вступ до перекладознавства. Підручник. Вінниця: Нова Книга, 2008. 512 с.
20. Максименко О. В. Навчальний посібник для студентів старших курсів з усного перекладу: теорія, вправи, тексти (французька мова). Вінниця: Нова книга, 2008. 168 с.
21. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. Вінниця : Нова Книга, 2004. 576 с.
22. Матвіїшин В.Г., Ховхун В. П. Бізнес-курс французької мови. К.: Логос, 2001. 384 с.
23. Мельник В.І., Прядко І.А. Практикум з лексикології французької мови. Посібник до теор. курсу "Лексикологія франц. мови". К.: Вид. центр КНЛУ, 2007. 154 с.
24. Музейник І.В. Лексикологія сучасної французької мови. Навчально-методичний посібник. Харків: ХНУ В.Н.Каразіна, 2006. 174 с.

25. Практикум з французької мови для студентів початкового рівня володіння іноземною мовою. уклад.: В. Ф. Снежкіна, Н. В. Халупська. К.: ДП "Вид. дім "Персонал", 2009. 176 с.
26. Попова И.Н. Cours pratique de grammaire français. Грамматика французького язика. Практический курс: учебник. Х. : ТОВ "Нестор Академік Паблішерз", 2006. 475 с.
27. Потебнянські читання: Зб. АН УРСР. Ін-т мовознавства; Редкол.: Г. П. Іжакевич (відп. ред.) та ін. К.: Наук. думка, 1981. 183 с.
28. Рабош Г. М. Теорія і практика перекладу (французька мова) для факультетів міжнародних відносин : посібник. Вінниця : Нова Книга, 2018. 248 с.
29. Селіванова О. О. Лінгвістична енциклопедія. Полтава : Довкілля-К, 2010. 844 с.
30. Станіслав О. В. Stylistique française : Cours théorique et pratique : навч. посіб.. Луцьк: ВНУ ім. Лесі Українки, 2010. 196 с.
31. Сваткова Т.Д., Логінова С.Р., Ведіна І.В. та інші. Деякі лексичні труднощі французької мови. К.: ІФ КНУ імені Тараса Шевченка, 2002. 52 с.
32. Смуцинська І.В. Lexicologie française. Manuel: Французька лексикологія (Навчальний посібник). К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2015. 600 с.
33. Теорія та практика перекладу (французька мова): навчальний посібник. укладач канд. філол. наук Н. А. Потреба. Слов'янськ : Вид-во Б. І. Маторіна, 2018. 154 с.
34. Українсько-французький словник навчально-педагогічних понять і термінів: методичний посібник. укл. Л.Вовк, В.Гончаров, О.Падалка. Київ: НПУ Драгоманова, 2007. 237 с.
35. Федорова Л.О., Куликова В.Г. Курс лексикології французької мови: Навчальний посібник. К.: Вид. центр КНЛУ, 2003. 186 с.
36. Федорова Л. О. Аспектний переклад: французька та українська мови. К.: Вид. центр КДЛУ, 1999. 137 с.

37. Федорова Л. О. Усна комунікація і переклад: навчальний посібник. К.: Вид. центр КДЛУ, 2000. 92 с.
38. Чередниченко О. І., Коваль Я. Г. Теорія і практика перекладу. Французька мова: Підручник. К.: Либідь, 1995. 320 с.
39. Ablayrolles J.F. La néologie en français contemporain : examen du concept et analyse de productions néologiques récentes. Paris : H. Champion, 2000. P. 77-78.
40. Balli Sh. General linguistics and issues of French language. M., 1955. 460 p.
41. Balli Sh. Traité de stylistique française. URL: <https://pdfcoffee.com/charles-bally-traite-de-stylistique-franaise-vol-1pdf-pdf-free.html>
42. Chansou M., L'aménagement lexical en France pendant la période contemporaine (1950-1994). Etude de sociolinguistique. Paris : Champion, 2014. P. 114-118.
43. Depecker L. L'invention de la langue : le choix des mots nouveaux. Paris : Armand Colin Larousse, 2016. 427 p.
44. Dubois J. Etude sur la dérivation suffixale en français moderne et contemporain. Essai d'interprétation des mouvements observés dans le domaine de la morphologie des mots construits. P.: Larousse, 1962. 118 p.
45. "Féminicide", "remontada"... Les nouveaux mots du Petit Larousse par Alice Develey et Claire Conruyt. Le Figaro. URL: <https://www.lefigaro.fr/languefrancaise/feminicide-remontada-les-nouveaux-mots-du-petit-larousse-20200521>
46. Gaudin Fr., Guespin L. Initiation à la lexicologie française: De la néologie aux dictionnaires. Bruxelles, 2000. P. 281-291.
47. Guyard B. French Academy against Larousse: The match of neologisms. Le Figaro. 2014 (In French). URL: <http://www.lefigaro.fr/livres/2014/05/21/03005-20140521ARTFIG00225-academie-francaise-contre-larousse-le-match-des-neologismes.php>

48. Marchand, H. Expansion, transposition and derivation. *La linguistique*. 1967. № 1. P. 13-26.
49. Mejri S. La traduction des textes spécialisés : le cas des sciences du langage. Colloque du 50e anniversaire de l'ISTI, Oct 2008, Belgique. Editions du Hazard, pp.117-144, 2008. 174 p.
50. Mounin G. Les problèmes théoriques de la traduction. Paris: Gallimard, 2004. 296 p.
51. Oxford dictionary of English. URL: <https://www.pdfdrive.com/oxford-english-dictionary-e195222413.html>
52. Pruvost J. Dictionnaires et nouvelles technologies. Paris : PUF, 2015. 373 p.
53. Quemada H., Bernard D. Problématiques de la néologie. Leo S. Olschki Editore, 2006. 241 p.
54. Rheims M. Les mots sauvages. Dictionnaire des mots inconnus des dictionnaires. Paris, 1989. 144 p.
55. Sablayrolles J. F. Fondements Théoriques Des Difficultés Pratiques Du Traitement Des Néologismes. *Revue Française De Linguistique Appliquée*. Vol. 71, 2002. P. 54-55.
56. Sablayrolles J.F. La néologie en français contemporain : Examen du concept et analyse de productions néologiques récentes. Paris : Collection Lexica Honoré Champion, 2014. P. 21-22.
57. Sablayrolles J.-F. Fondements théoriques des difficultés pratiques du traitement des néologismes. *Revue française de linguistique appliquée*. Lexique : recherches actuelles, 2002. Vol. VII-1. P. 971-953.
58. Sablayrolles J.-F. L'innovation lexicale. Paris : Honoré Champion, 2003. 476 p.
59. "Zlataner" will not enter into dictionaries! *Le Parisien*. 2013 (In French). Available at: [http:// www. leparisien.fr/psg-foot-paris-saint-germain/zlataner-n-entrera-pas-dans-les-dicos-26-02-2013-2599229.php#xtref=http%3A%2F%2F](http://www.leparisien.fr/psg-foot-paris-saint-germain/zlataner-n-entrera-pas-dans-les-dicos-26-02-2013-2599229.php#xtref=http%3A%2F%2F)

СПИСОК ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

60.Le Monde. URL: www.lemonde.fr

61.Le Figaro. URL: www.lefigaro.fr

62.L'Expansion. URL: <https://www.lexpress.fr/economie/>

63.Le Parisien URL: <https://www.leparisien.fr/>

ДОДАТКИ

Додаток А

№	Оригінал	Переклад	Трансформація
1	<i>Le Grand Remplacement est une théorie du complot selon laquelle les populations d'origine européenne seraient remplacées par des populations d'immigrants extra-européens</i>	" Велике заміщення " – це теорія змови, за якою населення, що складається з європейців за походженням, буде замінене населенням іммігрантів з-за меж Європи	калькування
2	<i>Les partis d'extrême droite prônent souvent l'immigration zéro comme solution à tous les problèmes de la société.</i>	Партії крайньої прависи часто підтримують " нульову імміграцію " як рішення для всіх проблем у суспільстві	калькування
3	<i>La cybersécurité est devenue une priorité pour les entreprises et les gouvernements du monde entier.</i>	Кібербезпека стала пріоритетом для підприємств та урядів у всьому світі.	калькування
4	<i>La ville de Dubai est connue pour ses gratte-ciel impressionnants.</i>	Місто Дубай відоме своїми хмарочосами	калькування
5	<i>Cette plateforme de paiement en ligne accepte les multi-devises pour faciliter les transactions internationales.</i>	Ця платформа онлайн-платежів багатовалютна для полегшення міжнародних ранзакцій.	калькування
6	<i>Les Jeux Olympolitiques de 2024 se tiendront à Paris.</i>	Олімполітичні ігри 2024 року відбудуться в Парижі.	калькування
7	<i>J'aime beaucoup la nouvelle tendance de l'Égocuisine où chacun peut créer sa propre recette personnalisée en ligne.</i>	Мені дуже подобається новий тренд Его-кулінаризм , де кожен може створити свій власний персоналізований рецепт онлайн	калькування
8	<i>La bistronomie est un concept culinaire qui allie la qualité des produits du terroir à un savoir-faire gastronomique.</i>	Бістрономія – це концепція кулінарії, що поєднує якість місцевих продуктів з	калькування

		<i>гастрономічним мистецтвом.</i>	
9	<i>L'infonuagique permet un accès facile et rapide aux données stockées sur des serveurs distants.</i>	Інфохмарочний сервіс надає легкий та швидкий доступ до даних, що зберігаються на віддалених серверах.	калькування
10	<i>L'omniprésident a annoncé une nouvelle réforme économique.</i>	"Всюдисущій" президент оголосив про нову економічну реформу.	калькування
11	<i>La pauvrophobie est un phénomène qui se manifeste par la peur, l'aversion ou la discrimination envers les personnes pauvres. –</i>	Пауперофобія – це явище, що проявляється у страху, відразі або дискримінації проти бідних людей.	калькування
12	<i>Sans compter le paiement par reconnaissance faciale, d'ores et déjà en phase d'expérimentation.</i>	Це, не кажучи вже про платежі за допомогою розпізнавання обличчя , які зараз запроваджуються в експериментальному порядку	калькування
13	<i>L'UE a dénoncé vendredi des activités de cyberespionnage "inacceptables" de la Russie contre des responsables politiques européens, et envisage des mesures pour les sanctionner.</i>	У п'ятницю ЄС засудив "неприйнятну" діяльність росії в галузі кібершпигунства проти європейських політиків. Євросоюз повідомив, що розглядає і такі контрзаходи, як запровадження санкцій	калькування
14	<i>Le chef de l'État a également jugé que "l'immigration zéro" défendue par le candidat nationaliste représentait une "absurdité". "Il n'y a jamais eu d'immigration zéro", a-t-il souligné.</i>	Глава держави також вважає, що "відмова від імміграції", яка відстоюється кандидатом Земмуром, є "абсурдом". "У нас ніколи не було нульової імміграції , завжди до Франції приїжджали", – наголосив Макрон.	калькування

15	<i>Le macronisme est un mouvement politique récent en France.</i>	Макронізм – це недавній політичний рух у Франції.)	Транскрипція
16	<i>Le merkélisme est une doctrine politique qui prône la rigueur budgétaire et la consolidation européenne.</i>	Меркелізм – це політична доктрина, яка пропагує бюджетну дисципліну та європейську консолідацію.)	Транскрипція
17	<i>Les partisans de la dyarchie proposent une séparation stricte des pouvoirs entre l'exécutif et le législatif. –</i>	Прихильники діархії пропонують строгий розподіл влади між виконавчою та законодавчою владою.	Транскрипція
18	<i>Certains politiciens français ont récemment accusé l'islamo-gauchisme d'être une menace pour la laïcité en France.</i>	Деякі французькі політики недавно звинуватили ісламо-ліві групи у загрозі для секулярності у Франції.	Транскрипція
19	<i>"Il y a eu Trump, il y a eu le Brexit, on n'y croyait pas. Je ne serai rassuré que lorsque je verrai le résultat du second tour", affirme le président du groupe des Verts au Parlement européen, Philippe Lamberts". –</i>	Вже був Трамп, був Брексіт , хоч у можливість виходу Британії з Євросоюзу ми й не вірили. Я заспокоюся лише тоді, коли побачу потрібні мені підсумки другого туру", – каже президент групи "Зелених" у Європарламенті Філіп Ламбер.	Транскрипція

20	<i>La série d'auteur, quant à elle, est diffusée sur les petites chaînes (Arte, Canal+, etc...) et manifeste des traits qui sont caractéristiques des œuvres d'art, des plus beaux tableaux ou des meilleurs films: la densité sémantique et la densité syntaxique, la saturation de ses éléments, l'exemplification métaphorique, la référence multiple et complexe.</i>	<i>Авторські серіали зазвичай виходять на невеликих каналах (Arte, Canal+...) і мають характерні риси творів мистецтва, найкрасивіших картин і крапких фільмів: семантична та синтаксична насиченість, велика кількість складових, метафорична ілюстративність, складна та велика система посилань.</i>	Транскрипція
21	<i>Le Mouvement démocrate est un parti politique français centriste.</i>	<i>"Mouvement démocrate" – це французька центристська політична партія.</i>	Транскрипція
22	<i>Google est devenu un outil indispensable dans notre vie quotidienne.</i>	<i>Google став невід'ємним інструментом у нашому повсякденному житті</i>	Транскрипція
23	<i>Je vais prendre une Autolib pour aller à la gare.</i>	<i>Я візьму Вільний автомобіль, щоб поїхати на вокзал</i>	Транскрипція
24	<i>Et le Gouvernement n'avait cessé de dénoncer les "complotistes" et les fake news (vieille obsession des macronistes) qui critiquaient les vaccins, montrant du doigt les Français qui auraient des doutes ou des hésitations, évoquant même une vaccination obligatoire pour les soignants ou, à terme, l'idée d'un passeport vaccinal.</i>	<i>Уряд у свою чергу без кінця засуджував "теорії змови" та фейки (ідея фікс сучасної влади) про вакцини, критикував сумніви та коливання частини французів, а також говорив про обов'язкову вакцинацію медиків та перспективу запровадження вакцинного паспорта</i>	Транскрипція
25	<i>La décidabilité est un concept clé en informatique théorique</i> –	<i>Децидабельність – це ключовий концепт у теоретичній інформатиці.</i>	Транскрипція

26	<i>On imagine mal Donald Trump, le "winner", faire un tel calcul.</i>	<i>Важко уявити, щоб "переможець" Дональд Трамп зробив такий розрахунок</i>	Транскрипція
27	<i>Le réseautage est important pour établir des contacts professionnels.</i>	<i>Укладання професійних контактів є важливим для розвитку мережі зв'язків.</i>	Транскрипція
28	<i>Les locavores favorisent la consommation des aliments produits localement.</i>	<i>Локавори сприяють споживанню продуктів, які вирощуються на місцевих фермах.</i>	Транскрипція
29	<i>Je suis flexitarien, je mange principalement des légumes mais je consomme également de la viande de temps en temps</i>	<i>Я флексітаріанець, їм переважно овочі, але час від часу споживаю також м'ясо.</i>	Транскрипція
30	<i>Les Gilets Jaunes ont organisé des manifestations dans toute la France pour protester contre la politique économique et sociale du gouvernement."</i>	<i>Жовті жилети організували маніфестації по всій Франції, щоб протестувати проти економічної та соціальної політики уряду.</i>	Лексичний відповідник
31	<i>C'est ce que peint Oli Epp: des silhouettes grotesques, aussi pie vertébrées des Barbarapas mais aussi sympas.</i>	<i>Це те, що малює Олі Епп: силуети безглузді, такі ж безхребетні, як Barbarapas, і симпатичні</i>	Лексичний відповідник
32	<i>C'est que celle-ci fait mille choses à la fois et tient (sur Snapchat, sur Gmail, sur Insta) mille conversations à la fois</i>	<i>Те, що вона робить тисячу справ одночасно і підтримує (Snapchat, Gmail, Insta) тисячу розмов одночасно</i>	Лексичний відповідник
33	<i>Il même pu effacer le logo Lacoste, le fameux croco, mais c'était pour la bonne cause, ceder la place à dix espèces menacées d'extinction.</i>	<i>Він навіть зміг прибрати логотип "Lacoste", знаменитого крокодила, але це було зроблено заради доброї справи, потрібно було поступитися місцем десяти видам, що</i>	Лексичний відповідник

		знаходяться під загрозою зникнення	
34	<i>Selon un sondage réalisé auprès des étudiants d'une grande université américaine, 16% des sondés auraient déjà eu un comportement relevant de "l'alcoolorexie"</i>	За даними опитування, проведеного серед студентів великого університету США, 16% опитаних вже перебували у так званому стані алкогольної анорексії	Лексичний відповідник
35	<i>C'est énorme pour un livre de poèmes féministes", relève Karine Bailly de Robien, la directrice éditoriale de Charleston, qui assure "surveiller" les instapoètes du monde entier, "ces poétesses d'Instagram qui nous permet de redécouvrir le pouvoir la poésie en la modernisant</i>	Це надто багато для книги віршів феміністки, – зазначив Карін Байїде Робьєн, директор редакції Чарлстона, яка забезпечує "контроль" інстапоетів світу, "ці поетеси з Інстаграма, які дозволяють нам знову відкрити для себе цілющу силу поезії в модернізації	Лексичний відповідник
36	<i>Ronson la présente à une société spécialisée dans l'e-réputation, dont la technique consiste à enterrer les résultats de recherché</i>	"Ronson" компанія, що спеціалізується на електронній репутації , техніка якої полягає в тому, щоб поховати результати пошуку.	Лексичний відповідник
37	<i>Heureusement, nous avons pris contact au moment de la création de l'e-shop</i>	На щастя, ми вступили в контакт у момент створення інтернет-магазину .	Лексичний відповідник
38	<i>J'ai voté pour Le Rassemblement National aux dernières élections présidentielles.</i>	Я проголосував за Народне Об'єднання на останніх президентських виборах	Лексичний відповідник
39	<i>Le Conseil d'État est la plus haute juridiction administrative de France.</i>	Державна Рада є найвищим адміністративним судом Франції	Лексичний відповідник
40	<i>On a beaucoup enseigné, dans les années 1970 et 1980, la fameuse thèse néoréaliste des relations internationales élaborée par le politiste</i>	У 1970-і і 1980-ті роки популярною була неореалістична теза про міжнародні відносини , розроблена американським	Лексичний відповідник

	<i>américain Kenneth Waltz [1924–2013].</i>	політологом Кеннетом Уолтцем (Kenneth Waltz)	
41	<i>Depuis que plusieurs hacktivistes ont reproché à Qwant des approximations quant au respect de la vie privée de leurs utilisateurs, ils se sont ouverts au monde des hackers et multiplient les rencontres et les collaborations afin d'accumuler les feedbacks dans le but d'améliorer leur technologie sur ce point.</i>	Деякі хакери критикували Qwant за не надто точний підхід до захисту особистих даних користувачів, представники пошукача налагодили зв'язки з ними та активно розвивають співпрацю, щоб покращити існуючі у них технології.	Лексичний відповідник
42	<i>En même temps, je veux travailler et voyager"</i>	Я хочу працювати і подорожувати водночас .	Описовий переклад
	<i>Le glyphosate, herbicide le plus utilisé en France, est par ailleurs jugé cancérigène par l'Organisation mondiale de la santé OMS</i>	Гліфосат, гербіцид найчастіше використовується у Франції, крім того, ВОЗ визнала його канцерогеном	Описовий переклад
43	<i>Sont prévus une augmentation de 35 % du SMIG à 600 francs par mois ou 3 francs de l'heure</i>	Планується збільшення на 35% гарантованої мінімальної заробітної плати у 600 франків на місяць або 3 франки на годину	Описовий переклад
44	<i>Les journalistes de l'ORTF mettent en greve afin d'obtenir un nouveau statut garantissant leur autonomie par rapport au pouvoir</i>	Журналісти ORTF (телевезійна мережа) організують страйк, щоб отримати новий статус, що гарантує їхню незалежність стосовно влади	Описовий переклад
45	<i>R.M.I. était un dispositif d'aide sociale en France qui a été remplacé en 2009 par le R.S.A.</i>	(R.M.I. (Мінімальний дохід для включення) була соціальною допомогою у Франції, яка була замінена на R.S.A. (активний соціальний дохід) у 2009 році.)	Описовий переклад

46	<i>Les scientifiques travaillent sur la création de l'outernet pour permettre aux astronautes d'accéder à Internet dans l'espace –</i>	Вчені працюють над створенням " Інтернету простору ", щоб дозволити астронавтам отримати доступ до Інтернету у космосі.	Описовий переклад
47	<i>Pour accéder à la page d'accueil, cliquez sur le bouton ci-dessous.</i>	Щоб перейти на головну сторінку, натисніть на кнопку нижче.	Описовий переклад
48	<i>Cette nouvelle technologie utilise des processeurs superscalaires pour améliorer les performances de l'ordinateur.</i>	Ця нова технологія використовує процесори зі збільшеною масштабованістю , щоб покращити продуктивність комп'ютера.	Описовий переклад
49	<i>Je suis un Zadiste et je m'oppose à la construction de cette autoroute.</i>	Я є противником будівництва цієї автостради	Описовий переклад
50	<i>Bien qu'elle travaille à temps plein et s'occupe de ses deux enfants en bas âge, elle maintient une zénitude dans toutes les situations stressantes.</i>	Хоча вона працює на повний робочий день та доглядає за двома дітьми малого віку, вона підтримує почуття спокою та розслаблення в будь-яких стресових ситуаціях.	Описовий переклад
51	<i>Dégage, nous ne voulons plus de toi ici !</i>	Він повинен піти , ми більше не хочемо, щоб ти був тут!	Описовий переклад
52	<i>Cette végétalisation par des balcons potagers et des vergers communautaires sera de plus très efficace pour lutter contre l'effet d'îlot de chaleur urbain et donc pour bio-climatiser notre ville aujourd'hui trop minérale et imperméable et dont le climat va augmenter de deux degrés d'ici les trente-cinq prochaines années. –</i>	Озеленення будівель і перетворення міста на сад буде дуже ефективним для боротьби з ефектом міського теплового острова і створить біоклімат для нашого міста, температура в якому збільшуватиметься на два градуси наступні тридцять п'ять років"	Описовий переклад
53	<i>Joe Biden rebat les cartes, détrumpise, vaccine à tout-va</i>	Джо Байден перетасовує карти,	Описовий переклад

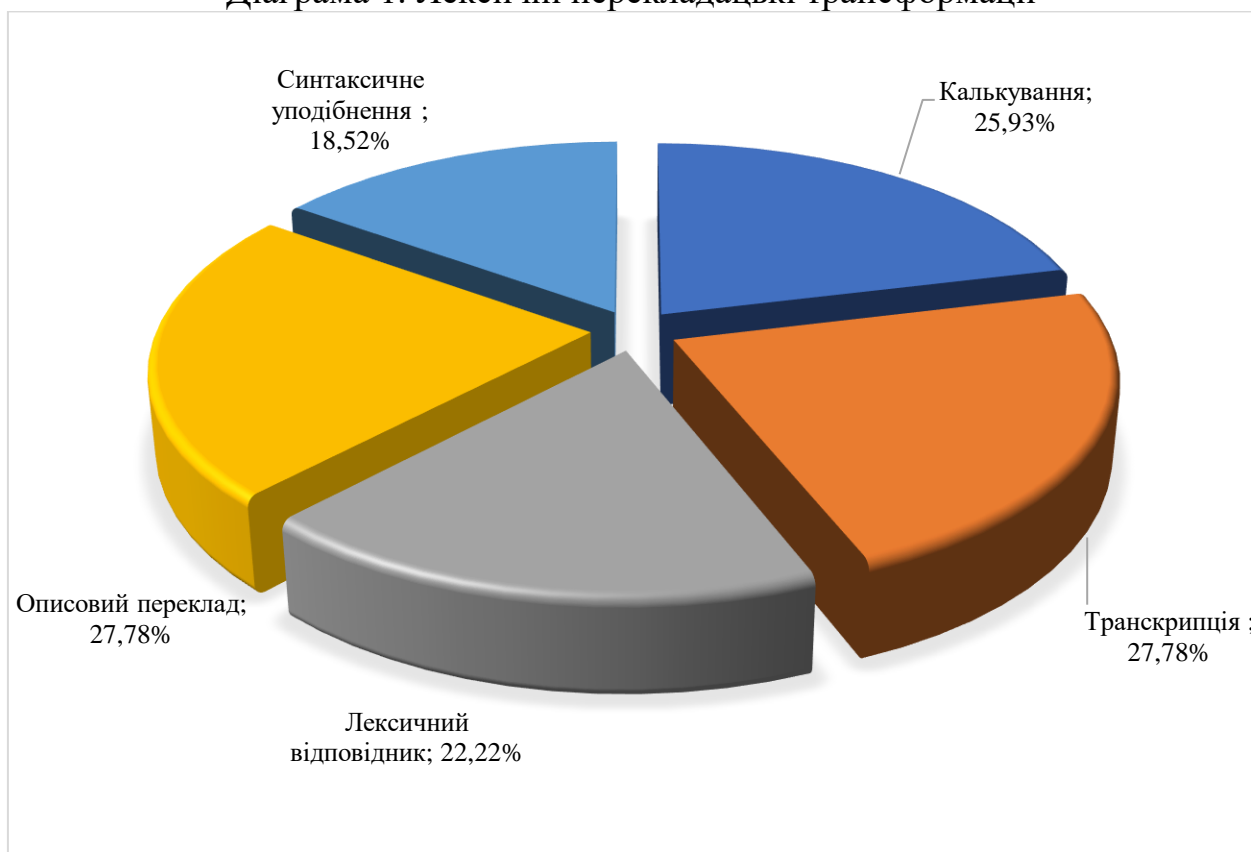
	<i>et multiplie les plans de relance.</i>	відходить від політики Трампа, проводить активну вакцинацію та пропонує все нові плани відновлення	
54	<i>"Il est temps que le conseil d'administration d'AstraZeneca exerce sa responsabilité fiduciaire et fasse ce qu'il faut pour qu'AstraZeneca respecte ses engagements tweetait, le 11 mars, Thierry Breton, le commissaire en charge du volet industriel de la stratégie vaccinale européenne. –</i>	"Раді директорів AstraZeneca час прийняти відповідальність і зробити все необхідне для виконання AstraZeneca своїх зобов'язань", – написав у Твіттері 11 березня єврокомісар з питань внутрішнього ринку Тьєррі Бретон	Описовий переклад
55	<i>Derrière les iconiques ours blancs, éléphants d'Afrique et pandas de Chine, c'est dorénavant une myriade d'espèces considérées comme communes qui voient leurs effectifs s'effondrer.</i>	Сьогодні чисельність швидкими темпами скорочується у безлічі начебто звичайнісіньких видів, а не лише символів "червоної книги" білих ведмедів, африканських слонів і китайських панд.	Описовий переклад
56	<i>C'est de la poudre de perlimpinpin</i>	Ваші пропозиції, як завжди, – одне шарлатанство	Синтаксичне уподібнення
57	<i>L'anchorman Patrick Cohen pourrait aussi quitter la rue François 1er en fin de saison</i>	Телеведучий Патрік Коен може також залишити вулицю <i>Françoisr</i> наприкінці сезону	Синтаксичне уподібнення
58	<i>Mais c'est bien chez lui, au restaurant Dersou, que se presse depuis trois ans toute la foodosphère</i>	Але це добре у нього в ресторані <i>Dersou</i> , який тіснився протягом трьох років у галузі фуд-сфери	Синтаксичне уподібнення
59	<i>Dénicheur de talents, producteur et homme d'influence de la cinéphilie, Pierre Rissient, mort le 6 mai.</i>	Розорювач талантів, продюсер та впливова людина у сфері "кінофілії" співпраця протягом п'ятдесяти років, Петро Ріссі, помер 6 травня	Синтаксичне уподібнення

60	<i>La cyberdépendance est un problème croissant dans notre société moderne.</i>	Кіберзалежність є все більш проблемою у нашому сучасному суспільстві.	Синтаксичне уподібнення
61	<i>La green attitude est importante pour l'environnement.</i>	Екологічна позиція є важливою для довкілля.	Синтаксичне уподібнення
62	<i>Paris est une ville-monde avec une diversité culturelle incroyable.</i>	Париж –це місто-світ з неймовірною культурною різноманітністю.	Синтаксичне уподібнення
63	<i>Les bobos adorent les cafés branchés dans les quartiers artistiques.</i>	Буржуазна богема обожнює модні кав'ярні в художніх кварталах.	Синтаксичне уподібнення
64	<i>Le télétravail devient de plus en plus populaire dans les entreprises.</i>	Робота на відстані стає все більш популярною в компаніях.	Синтаксичне уподібнення
65	<i>Et le Gouvernement n'avait cessé de dénoncer les "complotistes" et les fake news (vieille obsession des macronistes) qui critiquaient les vaccins, montrant du doigt les Français qui auraient des doutes ou des hésitations, évoquant même une vaccination obligatoire pour les soignants ou, à terme, l'idée d'un passeport vaccinal.</i>	Уряд у свою чергу без кінця засуджував "теорії змови" та фейки (ідея фікс нинішньої влади) про вакцини, критикував сумніви та коливання частини французів, а також говорив про обов'язкову вакцинацію медиків та перспективу запровадження вакцинного паспорту	Граматична заміна
66	<i>Par exemple, il serait question de labelliser des "gérontopôles" regroupant des entreprises dans des clusters (grappes d'activités) relevant de la silver économie.</i>	Маркування потрібне і для "геронтоцентрів" чи класстерів срібної економіки.	Граматична заміна
67	<i>La pollution numérique est devenue un vrai problème pour l'environnement.</i>	Цифрове забруднення стало справжньою проблемою для довкілля.	Граматична заміна
68	<i>La monoparentalité est souvent associée à un niveau de pauvreté plus élevé.</i>	Батьківство в одиночку часто пов'язане з вищим рівнем бідності.	Граматична заміна
69	<i>Car si la popularité de Brian Manowitz s'impose</i>	Справа в тому, що, хоча популярність Браяна	Граматична заміна

	<i>aujourd'hui comme un joli coup marketing pour une scène "green" en quête de lifting, les liens entre végétarisme et black metal ont une histoire qui remonte aux origines du punk.</i>	сьогодні дає маркетинговий поштовх усьому "зеленому" співтовариству, зв'язки вегетаріанства з блек-металом мають довгу історію, яка сягає корінням у витоки панку	
70	<i>Les Américains sont dominés par l'hémisphère gauche, les Européens – le droit</i>	У американців переважає ліва півкуля, у європейців – права	Граматична заміна
71	<i>Bird a récemment demandé à des étudiants de s'allonger dans un scanner cérébral et de visionner une série de courts clips de YouTube (impliquant, par exemple, des voisins se faisant des farces).</i>	У ході експерименту, що проводився з використанням томографії головного мозку , він пропонував випробуваним (з числа своїх студентів) подивитися на YouTube короткі відеоролики (серед сюжетів була, наприклад, історія про які розігрують один одного сусідів).	Граматична заміна
72	<i>Le mari James dit qu'il y a également eu un changement dans les attentes des consommateurs, les gens se lassant des produits de masse et demandant des produits uniques et soigneusement fabriqués.</i>	Чоловік Малін Хемілтон, Джеймс, зазначає, що в очікуваннях покупців відбулися істотні зміни і тепер все більше людей переходить з ширвжитку на унікальні, майстерно спрацьовані речі	Граматична заміна

Додаток Б

Діаграма 1. Лексичні перекладацькі трансформації

Діаграма 2. Граматичні перекладацькі трансформації

